

Polisvoorwaarden AgriTotaalPlan (exclusief Rechtsbijstand)

A. Algemene voorwaarden

1. Begripsomschrijvingen
2. Schade
3. Algemeen
4. Terrorismebeperking

B. Bijzondere voorwaarden

1. Gebouwen, roerende zaken en particuliere inboedel
2. Casco, silo/tank
3. Bedrijfsschade/extra kosten, huurderving
4. Diefstal, Casco of Casco incl. eigen gebrek, machines en gereedschappen
5. Milieu
6. Elektronica
7. Rundvee ongevallen/ziekte
8. Transport
9. Aansprakelijkheid machines
10. Aansprakelijkheid werkgevers/werknemers verkeersdeelname
11. Aansprakelijkheid bedrijf
12. Aansprakelijkheid particulier
13. Aansprakelijkheid jacht
14. Aansprakelijkheid geleend/gehuurd
15. Ongevallen gezin
16. Ongevallen medewerkers
17. Doorlopende reis

A. Algemene voorwaarden

1. Begripsomschrijvingen

Aanspraak

Een aanspraak is uitsluitend een tegen de verzekerde schriftelijk ingestelde vordering, waarbij degene die haar instelt uitdrukkelijk aanspraak maakt op vergoeding van schade. Aanspraken, al dan niet tegen meer *verzekerden* ingesteld, die voortvloeien uit of verband houden met dezelfde oorzaak worden als één aanspraak beschouwd en worden geacht bij de *verzekeraar* te zijn aangemeld ten tijde dat de eerste aanspraak is aangemeld.

Afvoer

Het noodzakelijk afvoeren van de levende have als gevolg van overschrijding van meer dan 50% van de laatst geregistreerde gemiddelde tussenkalftijd van het bedrijf. De afvoer moet plaatsvinden na overleg met en schriftelijke toestemming van de *verzekeraar* of een door haar ingeschakelde deskundige.

Atoomkernreactie

Iedere kernreactie waarbij energie vrijkomt, zoals kernfusie, kernsplijting, kunstmatige- en natuurlijke radioactiviteit.

Bereddingskosten

Kosten, verbonden aan maatregelen, die bij of na een gedekte gebeurtenis tijdens de geldigheidsduur van de verzekering door of vanwege de verzekerde worden getroffen en redelijkerwijs geboden zijn om het onmiddellijk dreigend gevaar van schade af te wenden alsmede schade te verminderen. Onder kosten van maatregelen wordt in dit verband mede verstaan schade aan zaken die bij het nemen van de hier bedoelde maatregelen worden ingezet.

Blijvende invaliditeit

Blijvend geheel of gedeeltelijk (functie)verlies van enig deel of orgaan van het lichaam van de verzekerde, zonder rekening te houden met het beroep van de verzekerde.

Braak

Het zich wederrechtelijk toegang verschaffen door verbreking met zichtbare beschadiging van afsluitingen.

Brand

Een door verbranding veroorzaakt en met vlammen gepaard gaand vuur buiten een haard, dat in staat is zich uit eigen kracht voort te planten. Derhalve is onder andere geen brand:

- A. zegen, schroeien, smelten, verkolen, broeien;
- B. doorbranden van elektrische apparaten en motoren;
- C. oververhitten, doorbranden, doorbreken van ovens en ketels.

Onder schade door brand valt ook schade door naburige brand, door brandblussing, door beredding en door diefstal of vermissing bij brand of beredding.

Brutowinst

De inkomsten uit de exploitatie van het bedrijf, verminderd met de variabele kosten. Onder variabele kosten worden verstaan: de kosten, die evenredig omhoog of omlaag gaan met de verhoging of de verlaging van de productie of omzet van het bedrijf. Als zodanig gelden: de inkoopprijs van verkochte zaken en van verbruikte grond- en hulpstoffen, omzetbelasting, kortingen, kosten van door derden bewezen diensten, kosten van emballage en soortgelijke kosten. Niet als variabele kosten gelden: aan het personeel uitbetaalde lonen, salarissen, provisies, tantièmes en dergelijke, alsmede de daarop drukkende sociale lasten.

Derden

Iedereen met uitzondering van de aansprakelijk gestelde verzekerde conform de begripsomschrijving.

Dood

Toestand van levenloosheid. Onder dood wordt eveneens verstaan het afmaken van levende have in verband met spoedig te verwachten dood.

Emissie

Het vrijkomen van gassen, vloeistoffen en/of fijn verdeelde vaste stoffen.

Gebeurtenis

Eén schadeval of een reeks met elkaar verband houdende schadevoorvallen die dezelfde schadeoorzaak hebben.

Gebouw

Het in de polis vermelde gebouw met inbegrip van de fundering en andere ondergrondse bouwwerken en functionele inrichting.

Onder functionele inrichting wordt verstaan: inventaris die naar aard en inrichting met het gebouw is verbonden en/of bedoeld is duurzaam aanwezig te zijn, met inbegrip van regelkasten met meet- en regelapparatuur, een en ander ten behoeve van de bedrijfsuitoefening.

Geldigheidsduur

De periode vanaf de ingangsdatum van de verzekering tot het einde van de verzekering.

Handelen of nalaten

Een handelen of nalaten waaruit een aanspraak voortvloeit. Met een handelen of nalaten wordt gelijk gesteld een schadeval dat uitsluitend vanwege een aan verzekerde toebehorende hoedanigheid krachtens de wet of de in het maatschappelijk verkeer geldende opvattingen voor rekening van verzekerde komt.

Huurdersbelang

De kosten van alle voor rekening van verzekerde in of aan het gebouw aangebrachte verbeteringen, betimmeringen alsmede behang-, schilders- en witwerk, wanneer verzekerde huurder of pachter is van het gebouw.

Inboedel

Alle roerende zaken, waarvan verzekerde of één van de gezinsleden bezitter is en die behoren tot de particuliere huishouding van verzekerde of diens gezin met inbegrip van lijfsieraden, audiovisuele apparatuur en overige kostbare inboedelzaken alsmede kleine huisdieren en huurdersbelang. Geld en/of geldswaardig papier zijn meeverzekerd tot een maximum van € 1.250,00.

Niet tot de inboedel behoren: caravans, aanhangwagens, (lucht) vaartuigen en motorrijtuigen anders dan snor- en bromfietsen.

Joy-riding

Elk wederrechtelijk gebruik van een motorrijtuig of vaartuig zonder de bedoeling te hebben zich dit motorrijtuig of vaartuig toe te eigenen.

Kerninstallatie

Een kerninstallatie in de zin van de Wet Aansprakelijkheid Kernongevallen (Staatsblad 1979-225) alsmede een kerninstallatie aan boord van een schip.

Kosten van preventieve opruiming

Kosten die bij of na de verwezenlijking van een verzekerd gevaar door of vanwege verzekerde zijn gemaakt in verband met het opruimen van stoffen en voorwerpen, die een dreigend gevaar voor verontreiniging van de bodem, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang) zouden hebben geleverd, als van opruiming zou zijn afgezien.

Landbouwproductie

De landbouwwerkzaamheden die op het bedrijf plaatsvinden: in de gebouwen of op het land, waaronder gepachte of gehuurde stukken grond.

Levende have

Vee en andere dieren, dienende voor de uitoefening van het bedrijf.

Lijfsieraden

Sieraden, inclusief horloges, die zijn vervaardigd om op of aan het lichaam te worden gedragen en die geheel of gedeeltelijk bestaan uit edel of ander metaal, gesteente, mineraal, ivoor, (bloed)koraal of andere dergelijke stoffen, alsmede parels.

Machine(s)

Tractor(en) en/of zelfaangedreven landbouwmachine(s).

Machines en gereedschappen

Tractoren, zelfaangedreven landbouwmachines, niet zelfaangedreven machines inclusief de vaste accessoires en reserve-onderdelen hiervan, handgereedschappen, werktuigen, losse inventaris en tuingereedschappen dienende voor de uitoefening van het bedrijf.

Milieu-aantasting

De uitstoot, lozing, doorsijpeling, loslating of ontsnapping van enige vloeibare, vaste of gasvormige stof, voor zover die een prikkelende of een besmetting of bederf veroorzakende of een verontreinigende werking heeft in of op de bodem, de lucht, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang).

Omstandigheid

Een handelen of nalaten waardoor schade is of kan ontstaan, waarvan in redelijkheid kan worden aangenomen dat deze zal leiden tot een (gedekte) aanspraak. Omstandigheden die voortvloeien uit of verband houden met dezelfde oorzaak worden als één omstandigheid beschouwd en worden geacht te zijn gemeld ten tijde dat de eerste omstandigheid is aangemeld.

Ondergrondse tanks

Tanks die zich geheel of gedeeltelijk in de grond bevinden. De ondergrondse aan- en afvoerleidingen daarvan zijn daaronder begrepen.

Ongeval (voor levende have)

Een plotseling van buiten komend en onverwacht op de levende have inwerkend geweld, waardoor verwonding ontstaat, waarvan de aard en plaats medisch zijn vast te stellen.

Ontploffing

Gehele of gedeeltelijke vernieling onmiddellijk veroorzaakt door een eensklaps verlopende hevige krachttuiting van gassen of dampen, zulks met inachtneming van het hierna bepaalde. Is de ontploffing ontstaan binnen een - al dan niet gesloten - vat, dan is aan een eensklaps verlopende krachtsuiging voldaan indien de wand van het vat onder de druk van de zich daarin bevindende gassen of dampen (onverschillig hoe deze gassen of dampen zijn ontstaan en onverschillig of zij reeds voor de ontploffing aanwezig waren dan wel eerst tijdens deze ontwikkeld werden) een zodanige scheiding heeft ondergaan, dat door het uitstromen van gas, damp of vloeistof uit de door de scheiding gevormde opening, de drukken binnen en buiten het vat eensklaps aan elkaar gelijk zijn geworden.

Is dit niet het geval of is de ontploffing buiten een vat ontstaan, dan moet de eensklaps verlopende, hevige krachtsuiging de onmiddellijke werking zijn geweest van gassen of dampen welke door een scheikundige reactie van vaste, vloeibare, gas- of dampvormige stoffen, of van een mengsel daarvan, zijn ontwikkeld of tot uitzetting gebracht. In het geval van gehele of gedeeltelijke vernieling van verzekerde objecten door ontploffing is tevens gedekt de schade aan de verzekerde objecten, welke als een gevolg van de vernieling moet worden aangemerkt. In het geval van gehele of gedeeltelijke vernieling van andere voorwerpen door ontploffing is mede gedekt de schade aan de verzekerde objecten, welke als een gevolg van de naburigheid van die vernieling moet worden aangemerkt.

Opruimingskosten

De niet reeds in de schadetaxatie begrepen kosten van afbraak, wegruimen en afvoeren van de beschadigde objecten na een gedekte gebeurtenis. Onder opruimingskosten wordt niet verstaan het wegnemen van bodem-, water- en luchtverontreiniging.

Overstroming

Het onder water lopen ten gevolge van bezwijken of overlopen van dijken, kaden, sluizen of andere waterkeringen.

Regelapparatuur

Apparatuur en de daarbij behorende leidingen aanwezig op het bedrijf en bestemd om de leefomstandigheden van de levende have te reguleren door middel van verwarming, ventilatie, voeder- en drinkwaterverstrekking, alsmede de bij de apparatuur behorende alarmeringssystemen.

Roerende zaken

Inboedel, machines, gereedschappen, producten en levende have.

Sanering

Het ongedaan maken van een verontreiniging van de bodem, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang).

Onder ongedaan maken wordt verstaan onderzoek, reiniging, opruiming, transport, opslag, vernietiging en vervanging van grond en/of (grond-) water en/of isolatie van een verontreiniging.

Schade

Schade aan personen: letsel of aantasting van de gezondheid van derden al dan niet de dood ten gevolge hebbend en de daarmee rechtstreeks verband houdende gevolgen.

Schade aan zaken: beschadiging, vernietiging, vermissing of verontreiniging van zaken van derden en de daarmee rechtstreeks verband houdende gevolgen.

Sneeuwdruk

Sneeuwbelasting op daken en muren.

Storm

Een windsnelheid van meer dan 14 meter per seconde.

Tijdelijk elders

Een afwezigheid van maximaal drie maanden, met de bedoeling de verzekerde zaken te laten terugkeren op het risico-adres.

Transportongeval

Aanrijden, botsen, omvallen, neerstorten en slippen op de weg of op het land dan wel te water geraken.

Verzekeraar

De in de polis vermelde verzekeringsmaatschappij(en) of zijn gevolmachtigd agent.

Verzekeringnemer

Degene die de verzekeringsovereenkomst met de *verzekeraar* is aangegaan.

Verzekerde(n)

- A. De verzekeringnemer;
- B. zijn echtgenote;
- C. de met hem in gezinsverband samenwonende ongehuwde personen;
- D. hun minderjarige kinderen, waaronder pleeg- en stiefkinderen;
- E. hun meerderjarige ongehuwde kinderen, waaronder pleeg- en stiefkinderen, die bij hen inwonen of die voor studie uitwonend zijn. Indien op het polisblad een rechtspersoon of samenwerkingsverband als verzekeringnemer staat vermeld dan geldt eveneens als verzekerde:
- F. andere met name in de polis als verzekerde genoemde natuurlijke- en rechtspersonen;

Verzekeringsjaar

Een periode van één jaar gerekend van de ingangsdatum en daarna telkens een stilzwijgende verlenging voor één jaar.

Verontreiniging

De aanwezigheid van een stof in een zodanige concentratie dat toepasselijke overheidsnormen (streefwaarde of een overeenkomstige waarde) die gelden op het moment dat de aanwezigheid van de stof zich manifesteert, worden overschreden.

Waardevermindering

Waardevermindering van zaken, die door een gedekt evenement blijvend minder geschikt zijn geworden voor het gebruik waarvoor zij bestemd zijn. Bij levende have blijft vermindering van de handels- en/of fokwaarde buiten beschouwing.

Ziekte

Een aantasting van de gezondheid door een andere oorzaak dan een ongeval, ouderdom of slijtage.

2. Schade

De bepalingen in dit onderdeel 2 zijn van toepassing op alle hoofdstukken in deze polisvoorwaarden

2.1 Verplichtingen en rechten

2.1.1 Algemeen

Verplichtingen:

- In geval van (dreigende) schade, bij de *verzekeraar* hiervan zo spoedig mogelijk melding te maken. - In geval van (dreigende) schade, aan de *verzekeraar* zo spoedig mogelijk alle van belang zijnde gegevens te verstrekken en alle stukken door te zenden.
- Alle maatregelen te nemen ter voorkoming of vermindering van schade.
- Zich te onthouden van iedere uiting of handeling die erkenning van aansprakelijkheid inhoudt of waaruit deze kan worden afgeleid.
- In geval van schade de *verzekeraar* volle medewerking te verlenen, aan haar de leiding van de schaderegeling en de procedures over te laten en alles na te laten wat de belangen van de *verzekeraar* zou kunnen schaden.
- In geval van schade op verzoek een schriftelijke ondertekende verklaring omtrent de oorzaak, toedracht en omvang van de schade aan de *verzekeraar* te overleggen. De door *verzekerde* verstrekte gegevens c.q. te verstrekken opgaven, mondeling dan wel schriftelijk, zullen dienen tot de vaststelling van de omvang van de schade en het recht op uitkering.
- In geval van schade veroorzaakt door inbraak, poging tot inbraak, diefstal, beroving en afpersing of enig ander strafbaar feit is *verzekerde* verplicht onmiddellijk aangifte te doen bij de politie.

Rechten:

- Het recht vervalt om een beroep op deze verzekering te doen, nadat drie jaren zijn verstreken sinds een *gebeurtenis* heeft plaatsgevonden, waaruit *verzekerde* redelijkerwijs had moeten concluderen, dat *verzekerde* een beroep op de verzekering had kunnen doen, tenzij melding van de *gebeurtenis* aan de *verzekeraar* binnen deze drie jaren heeft plaatsgevonden.
- Medewerking verlenen aan de schaderegeling houdt geen erkenning van aansprakelijkheid in.
- De kosten van de schaderegeling zijn voor rekening van de *verzekeraar* met dien verstande dat de vergoeding voor de kosten van de expert die door de *verzekerde* is aangewezen, niet hoger zal zijn dan de kosten van de expert die door ons is aangewezen. Tot de kosten van een expert worden ook gerekend de kosten van de personen die door deze expert zijn geraadpleegd. In geval van een bindende vaststelling zijn de volledige kosten van de derde expert voor rekening van de *verzekeraar*. Wij vergoeden geen expertisekosten als de expert zich niet heeft geconformeerd aan de 'Gedragscode Expertiseorganisaties'.

- Heeft de *verzekeraar* ten aanzien van een vordering een definitief standpunt ingenomen, hetzij door een afwijzing van de vordering, hetzij door (een aanbod van) betaling bij wijze van finale afdoening, dan vervalt na één jaar, te rekenen vanaf de dag waarop rechthebbende of zijn gemachtigde van dit standpunt kennis kreeg, ieder recht ten opzichte van de *verzekeraar* ter zake van het schadegeval waarop de vordering was gegrond, tenzij rechthebbende of zijn gemachtigde binnen die termijn het standpunt van de *verzekeraar* schriftelijk heeft aangevochten.
- In geval van diefstal, inbraak, gewelddadige beroving en afpersing zal *verzekerde* alleen recht op vergoeding kunnen doen gelden indien de zaken niet binnen 30 dagen na de melding van de schade worden teruggevonden en nadat *verzekerde* de eigendomsrechten daarop schriftelijk aan de *verzekeraar* heeft overgedragen. Worden de zaken binnen deze periode teruggevonden dan is *verzekerde* gehouden deze terug te nemen.

2.1.2 Gebouwen, roerende zaken en bedrijfsschade

- De omvang van de schade wordt vastgesteld door een door de *verzekeraar* aangewezen expert, tenzij regeling door twee experts wordt overeengekomen. In dat geval benoemt *verzekerde* ook een expert.
- Wanneer door *verzekerde* ook een expert wordt benoemd, wordt door de twee experts voor de aanvang van de werkzaamheden een derde expert benoemd. Deze expert zal in geval van verschil binnen de grenzen van de beide taxaties de bindende vaststelling verrichten, na de beide experts te hebben gehoord.
- Herziening van de taxatie vindt plaats indien er rekenfouten zijn gemaakt of indien er onjuiste gegevens zijn verstrekt.
- Alle experts hebben het recht andere deskundigen te raadplegen.

2.1.3 Bodem/water

- De *verzekerde* belast zich met de voorbereiding en regeling van de *sanering* en houdt zich daarbij aan de aanwijzingen van de *verzekeraar*. Alvorens tot *sanering* wordt over gegaan, dient het saneringsplan hiertoe door de *verzekeraar* goedgekeurd te zijn.
- De opdracht tot *sanering* dient door *verzekerde* binnen een door de *verzekeraar* aangegeven termijn te worden gegeven.
- *Verzekeringnemer* dient schriftelijk aan de *verzekeraar* toestemming te geven voor aanspraken van vergoeding inzake schade van derden.

2.1.4 Aansprakelijkheid

- De *verzekeraar* belast zich met de regeling en de vaststelling van de *schade*. De *verzekeraar* heeft het recht benadeelden rechtstreeks schadeloos te stellen en schikkingen te treffen. Met uw belangen wordt rekening gehouden.
- Een eventueel eigen risico blijft voor rekening van *verzekeringnemer*.

2.1.5 Ongevallen

De *verzekeringnemer* is verplicht:

1. in geval van *blijvende invaliditeit* de *verzekeraar* zo spoedig mogelijk, uiterlijk binnen 3 maanden, kennis te geven van een ongeval, waaruit een recht op een uitkering wegens *blijvende invaliditeit* zou kunnen ontstaan. Wordt de aanmelding later gedaan, dan kan niettemin een recht op uitkering ontstaan, mits ten genoegen van de *verzekeraar* wordt aangetoond, dat de *blijvende invaliditeit* het uitsluitend gevolg is van een ongeval en de gevolgen van het ongeval niet door ziekte, gebrekkigheid of een abnormale lichaams- of geestesgesteldheid zijn vergroot. De *verzekerde* dient in alle opzichten de voorschriften van de behandelend arts op te volgen;
 2. (of de begunstigde) in geval van overlijden de *verzekeraar* hiervan tenminste 48 uur voor de begrafenis of de crematie in kennis te stellen;
- In geval van overlijden van de *verzekerde* t.g.v. een ongeval is/zijn de begunstigde(n) verplicht desgevraagd zijn/hun medewerking te verlenen aan alle maatregelen ter vaststelling van de doodsoorzaak.
 - De *verzekerde* is na een ongeval verplicht:
 1. zich direct onder geneeskundige behandeling te stellen en daaronder te blijven, indien dit redelijkerwijs is geboden;
 2. zich herstel bevorderend te gedragen door tenminste de voorschriften van de behandelend arts op te volgen;

3. zich desgevraagd op kosten van de *verzekeraar* te laten onderzoeken door een door de *verzekeraar* aan te wijzen arts of zich voor onderzoek te laten opnemen in een door de *verzekeraar* aan te wijzen ziekenhuis of andere medische inrichting;
4. alle door de *verzekeraar* nodig geoordeelde gegevens te verstrekken of te doen verstrekken aan de *verzekeraar* of aan de door hem aangewezen deskundigen en geen feiten of omstandigheden te verzwijgen, die voor de vaststelling van de mate van *blijvende invaliditeit* van belang kunnen zijn. Het recht op uitkering vervalt met betrekking tot *blijvende invaliditeit*, indien de aanmelding niet plaats vindt binnen 3 jaren na de *gebeurtenis*, waaruit de verzekerde of begunstigde redelijkerwijs had moeten concluderen dat hij een beroep op deze verzekering zou kunnen doen.

2.2 Schadevaststelling/uitkering

Uit de polis blijkt op welke wijze de verzekerde zaak is verzekerd.

2.2.1 Gebouwen

Herbouwwaarde

De schade wordt vastgesteld op basis van de kosten om een soortgelijk *gebouw* op dezelfde plaats met dezelfde bestemming te bouwen. Bij de schadevaststelling wordt uitgegaan van hedendaagse materialen. Wanneer niet of niet binnen 3 jaar tot herbouw wordt overgegaan wordt de verkoopwaarde vastgesteld. Wanneer in kleinere omvang wordt herbouwd, wordt over het niet herbouwde deel de verkoopwaarde bepaald.

Herbouwwaarde met restwaarde

De schade wordt vastgesteld op basis van herbouwwaarde met dien verstande, dat indien het *gebouw* voor meer dan 80% beschadigd is, de gehele herbouwwaarde als schade wordt aangemerkt. Voor de bepaling van de 80% of meer beschadiging worden de kosten van fundering en andere ondergrondse bouwwerken niet meegenomen. Wanneer niet tot herbouw wordt overgegaan, wordt de schade op basis van de verkoopwaarde vastgesteld.

Herbouw elders

Indien voor herbouw elders is gekozen en ook daadwerkelijk elders wordt herbouwd, zullen de kosten van fundering en andere ondergrondse bouwwerken worden vastgesteld ook indien de fundering en/of andere ondergrondse bouwwerken geen schade hebben opgelopen.

Keuzewaarde

De schade wordt vastgesteld op basis van herbouwwaarde tot maximaal het gekozen bedrag.

Verkoopwaarde

De schade wordt vastgesteld op basis van de waarde, die het betreffende *gebouw* bij verkoop, onder aftrek van de waarde van de grond, zou hebben opgebracht. Bij een gedeeltelijke schade worden herstelkosten bepaald tot maximaal de verkoopwaarde.

Opruimwaarde

De schade wordt vastgesteld op basis van de *opruimingskosten*. Bij gedeeltelijke schade worden de *opruimingskosten* naar evenredigheid vastgesteld.

In voorkomende gevallen worden de *bereddingskosten* alsmede de *opruimingskosten* vastgesteld.

Vervangingswaarde

In de volgende gevallen wordt altijd de vervangingswaarde gehanteerd:

- als er sprake is van aanmerkelijke slijtage of achterstallig onderhoud van de beschadigde zaak;
- bij functionele inrichting wordt de vervangingswaarde gehanteerd als de vervangingswaarde van de beschadigde zaak minder dan 40% van de herbouwwaarde van de beschadigde zaak is;
- voor asbesthoudende dakbedekking en gevelbekleding van een gebouw.

2.2.2 Roerende zaken

Nieuwwaarde

De schade wordt vastgesteld op basis van het bedrag benodigd voor het verkrijgen van nieuwe zaken van dezelfde soort en kwaliteit. De nieuwwaarde geldt niet voor:

- zaken, waarvan de dagwaarde minder bedraagt dan 40% van de nieuwwaarde;
- zaken, onttrokken aan het gebruik waarvoor zij bestemd waren;
- *machines en gereedschappen* ouder dan 5 jaar;
- brom- en snorfietsen, hiervoor geldt de dagwaarde;
- kunst, antiek en verzamelingen, hiervoor geldt de waarde die uit hoofde van hun zeldzaamheid pleegt te worden toegekend.

Dagwaarde

De schade wordt vastgesteld op basis van de nieuwwaarde onder aftrek van een bedrag wegens ouderdom of slijtage.

Vervangingswaarde

De schade wordt vastgesteld op basis van de prijs waarvoor de *verzekerde* soortgelijke zaken als de verzekerde zaken weer zou kunnen verkrijgen.

Kostprijs

De inkoopprijs van de grond- en hulpstoffen, alsmede de toe te rekenen kosten van duurzame productiemiddelen, inclusief arbeid.

In voorkomende gevallen worden de *bereddingskosten* alsmede de *opruimingskosten* vastgesteld.

2.2.3 Bodem/water

- A. de kosten van *sanering*;
- B. *bereddingskosten*;
- C. *kosten van preventieve opruiming*;
- D. kosten van herstel in verband met beschadiging van bestrating en beplanting, veroorzaakt door *sanering*;
- E. kosten noodzakelijk om de *sanering* uit te kunnen voeren. Hieronder worden mede verstaan de kosten van hulpconstructies;
- F. kosten van herstel in verband met schade die het noodzakelijk gevolg is van de *sanering*. Hieronder worden tevens verstaan de kosten van afbraak en herbouw;
- G. kosten van herstel of vervanging van ondergrondse pijpen, leidingen en/of kabels die als gevolg van de *verontreiniging* beschadigd zijn geraakt.

Kosten in verband met herstel of herbouw worden vastgesteld op basis van de kosten om een soortgelijk *gebouw* op dezelfde plaats met dezelfde bestemming te bouwen. Bij de schadevaststelling wordt uitgegaan van hedendaagse materialen. Wanneer niet tot herbouw wordt overgegaan wordt de schade op basis van verkoopwaarde vastgesteld.

2.2.4 Bedrijfsschade

De schade wordt als volgt vastgesteld:

- op basis van het achterwege blijven van de verwachte *brutowinst* over een termijn die begint op het moment waarop het evenement heeft plaatsgevonden en die voortduurt zolang dit voor herstel van productie of omzet nodig is;
- de door *verzekerde* gemaakte extra kosten, die met toestemming van de *verzekeraar* worden gemaakt om na het evenement de bedrijfsschade te beperken, tot ten hoogste het bedrag waarmee de bedrijfsschade beperkt is;
- de door *verzekerde* gemaakte extra kosten, die met toestemming van de *verzekeraar* worden gemaakt doordat de particuliere woning onbewoonbaar is geworden. Met omstandigheden, die eveneens zouden zijn opgetreden als het evenement niet had plaatsgevonden, wordt bij de schadevaststelling rekening gehouden.

2.2.5 Aansprakelijkheid

De *verzekeraar* vergoedt voor alle *verzekerden* tezamen per *aanspraak* en per *verzekeringsjaar*:

- A. de *schade* inclusief de wettelijke rente;
- B. de kosten van verweer tegen gedekte *aanspraken*, ook indien deze ongegrond zijn c.q. worden bevonden, alsmede de proceskosten mits het verweer wordt gevoerd onder leiding van de *verzekeraar*;
- C. de kosten van de op verlangen van de *verzekeraar* verleende rechtsbijstand in een tegen *verzekerde* aanhangig gemaakt strafproces;
- D. de *bereddingskosten* gezamenlijk tot ten hoogste de in de polis genoemde *verzekerde* bedragen.

Met betrekking tot het maximum verzekerd bedrag per *verzekeringsjaar*, zoals in de polis is vermeld, geldt dat de datum van de eerste schriftelijke melding bij de *verzekeraar* van de *aanspraak* respectievelijk van de *omstandigheid* die daartoe leidt, bepalend is voor het *verzekeringsjaar* waaraan de betreffende *aanspraak* of *omstandigheid* wordt toegerekend.

Indien de aansprakelijkheid van de *verzekerde* onder meer dan één van de rubrieken mocht zijn verzekerd, zullen de *verzekerde* bedragen niet cumuleren doch zal de hoogste van de in aanmerking komende *verzekerde* bedragen gelden.

Indien een overheid wegens een onder de verzekering gedekte *schade* het stellen van geldelijke zekerheid verlangt ter waarborging van de rechten van benadeelden, zal de *verzekeraar* deze zekerheid verstrekken.

De *verzekerde* is verplicht de *verzekeraar* te machtigen over de zekerheid te beschikken zodra deze wordt vrijgegeven. Bovendien zal *verzekerde* alle medewerking moeten verlenen om terugbetaling te verkrijgen.

2.2.6 Ongevallen

De mate van *blijvende invaliditeit* zal worden vastgesteld in Nederland door middel van een medisch onderzoek. Aan de medicus zal gevraagd worden het percentage (functie)verlies van een bepaald lichaamsdeel/orgaan en/of het percentage (functie)verlies van het lichaam als geheel. De bepaling van het percentage (functie)verlies geschiedt volgens objectieve maatstaven en wel overeenkomstig de laatste uitgave van de "Guides to the Evaluation of Permanent Impairment" van de American Medical Association (A.M.A.).

De mate van *blijvende invaliditeit* zal worden vastgesteld op basis van het (functie)verlies zonder rekening te houden met uitwendig geplaatste kunst- of hulpmiddelen. Indien inwendig kunst- of hulpmiddelen zijn geplaatst, wordt met het daardoor verkregen geringe (functie)verlies wel rekening gehouden. De mate van *blijvende invaliditeit* wordt bepaald zodra van een onveranderlijke toestand kan worden gesproken, doch in ieder geval binnen 2 jaar na de ongevalsdatum, tenzij tussen *verzekerde* en de *verzekeraar* anders wordt overeengekomen. In dat geval kan de *verzekeraar* de *verzekerde* tegemoet komen met een voorschot.

Aan de hand van het door de medicus bepaalde percentage (functie)verlies wordt een uitkeringspercentage van het voor *blijvende invaliditeit* *verzekerde* bedrag als volgt vastgesteld:

Bij volledig (functie)verlies van:

- het gezichtsvermogen van beide ogen 100%
- het gezichtsvermogen van één oog 30%

Maar als de *verzekeraar* krachtens deze verzekering uitkering heeft verleend wegens verlies van het gezichtsvermogen

- van het andere oog 70%
- het gehoor aan beide oren 60%
- het gehoor aan één oor 25%

Maar als de *verzekeraar* krachtens deze verzekering uitkering heeft verleend

- wegens verlies van het gehoor van het andere oor 35%
- een arm 65%
- een onderarm 60%
- een hand 55%
- een duim 25%
- een wijsvinger 15%
- een middelvinger 10%
- een ringvinger 5%
- een pink 5%

- een been	60%
- een onderbeen	55%
- een voet	40%
- een grote teen	5%
- een andere teen	3%
- de milt	5%
- de smaak en/of de reuk	6%

Wanneer er sprake is van gedeeltelijk (functie)verlies van één of meer van de hiervoor genoemde lichaamsdelen of organen, wordt een evenredig deel uitgekeerd. Bij volledig (functie)verlies van meer dan één vinger van een hand wordt niet meer uitgekeerd dan bij het verlies van de gehele hand. In alle overige gevallen wordt het uitkeringspercentage afgestemd op de mate van *blijvende invaliditeit*, die het letsel voor het lichaam als geheel oplevert.

- Terzake van één of meer ongevallen, tijdens de duur van deze verzekering de verzekerde overkomen, zal de som van alle uitkeringen het voor *blijvende invaliditeit* verzekerd bedrag niet te boven gaan. - Indien één jaar nadat het ongeval heeft plaatsgevonden de mate van *blijvende invaliditeit* nog niet is vastgesteld, vergoedt de *verzekeraar* over het uit te keren bedrag de wettelijke rente vanaf de 366e dag na het ongeval. De rente zal gelijktijdig met de uitkering worden voldaan.
Invloed van bestaande invaliditeit of ziekelijke toestand
- Mochten de gevolgen van het ongeval vergroot zijn door ziekte, gebrekkigheid of een abnormale lichaams- of geestesgesteldheid van de verzekerde, dan wordt voor de vaststelling van de uitkeringen uitgegaan van de gevolgen, die het ongeval gehad zou hebben, indien de verzekerde geheel valide en gezond zou zijn. Deze beperking geldt niet, indien de bestaande ziekte, gebrekkigheid of abnormale lichaams- of geestesgesteldheid van de verzekerde het gevolg is van een vroeger ongeval, waarvoor de *verzekeraar* reeds krachtens deze verzekering een uitkering heeft verstrekt of nog zal moeten verstrekken.
- Voorzover een bestaande ziekelijke toestand door een ongeval is verergerd, wordt hiervoor door de *verzekeraar* geen uitkering verleend.
- Indien reeds voor een ongeval een (functie)verlies van het betrokken lichaamsdeel of orgaan bestond, wordt de uitkering voor *blijvende invaliditeit* naar evenredigheid verlaagd.

2.3 Schadebetaling

2.3.1 Gebouwen

Herbouwwaarde

De schade op basis van herbouw wordt betaald, naar gelang de herbouw vordert, na overlegging van de (termijn)nota's.

Restwaarde

De restwaarde wordt alleen betaald indien ook daadwerkelijk het hiervoor vastgestelde bedrag wordt gebruikt voor de herbouw met dezelfde bestemming. Voor de betaling geldt dezelfde regeling als bepaald onder herbouwwaarde.

Keuzewaarde

De schade op basis van keuzewaarde wordt betaald naar gelang de herbouw vordert tot maximaal het gekozen bedrag. Wanneer de schade op basis van keuzewaarde lager is dan de schade op basis van verkoopwaarde wordt het vastgestelde bedrag betaald binnen één maand nadat alle stukken voor de schaderegeling door de *verzekeraar* zijn ontvangen.

Verkoopwaarde

De schade op basis van verkoopwaarde wordt betaald binnen één maand nadat alle stukken voor de schaderegeling door de *verzekeraar* zijn ontvangen.

Opruimwaarde

De schade op basis van opruimwaarde wordt betaald binnen één maand nadat de opruiming heeft plaatsgevonden.

Bereddingskosten

Het vastgelegde bedrag voor *bereddingskosten* wordt betaald binnen één maand nadat alle stukken voor schaderegeling door de *verzekeraar* zijn ontvangen.

Opruimingskosten

Het vastgestelde bedrag voor *opruimingskosten* wordt betaald binnen één maand nadat alle stukken voor de schaderegeling voor de *verzekeraar* zijn ontvangen.

2.3.2 Roerende zaken

Nieuwwaarde, dagwaarde, vervangingswaarde en kostprijs

De schade op basis van nieuwwaarde/dagwaarde/vervangingswaarde/kostprijs wordt betaald binnen één maand nadat alle stukken voor de schaderegeling door de *verzekeraar* zijn ontvangen.

Bereddingskosten

Het vastgestelde bedrag voor *bereddingskosten* wordt betaald binnen één maand nadat alle stukken voor schaderegeling door de *verzekeraar* zijn ontvangen.

Opruimingskosten

Het vastgestelde bedrag voor *opruimingskosten* wordt betaald binnen één maand nadat alle stukken voor de schaderegeling door de *verzekeraar* zijn ontvangen.

2.3.3 Bodem/water

De schade wordt betaald naar gelang de *sanering* vordert, na overlegging van de (termijn) nota's.

2.3.4 Bedrijfsschade

Het vastgestelde schadebedrag voor bedrijfsschade alsmede de extra kosten worden betaald binnen één maand nadat alle stukken voor de schaderegeling door de *verzekeraar* zijn ontvangen. Op verzoek van *verzekerde* kunnen voorschotten worden verstrekt.

2.3.5 Ongevallen

De begunstiging:

1. In geval van overlijden van de verzekerde als gevolg van een ongeval zal de uitkering geschieden aan diens echtgeno(o)t(e) danwel aan de partner van verzekerde indien hij/zij daarmee duurzaam samenwoonde en bij ontbreken van deze aan de erfgenamen van de verzekerde.
2. In geval van *blijvende invaliditeit* of tandheelkundige behandeling geschiedt de uitkering aan de verzekeringnemer.
3. De staat der Nederlanden kan nimmer als begunstigde optreden.
- 4.

3. Algemeen

De bepalingen in dit onderdeel 3 zijn van toepassing op alle hoofdstukken in deze polisvoorwaarden

3.1 Onzeker voorval

Door middel van de verzekering komen u en de *verzekeraar* overeen dat de *verzekeraar* een schadevergoeding verleent als een *verzekerde* schade lijdt als gevolg van een *gebeurtenis* waarvan het op het moment van het sluiten van de verzekering voor de *verzekerde* en voor de *verzekeraar* onzeker was dat zij zich al heeft voorgedaan of dat zij zich naar de normale loop van de omstandigheden zou voordoen. Als het op het moment van het sluiten van de verzekering aan een verzekerde bekend was dat zich een *gebeurtenis* heeft voorgedaan leidt dit ertoe dat de *verzekering* ten aanzien van die *gebeurtenis* niet van kracht is.

3.2 Uitsluitingen

3.2.1 Bij elke vorm van verzekering

A. Molest

De verzekering dekt niet schade veroorzaakt door of ontstaan uit gewapend conflict, burgeroorlog, opstand, binnenlandse onlusten, oproer en mouterij. De *verzekeraar* moet bewijzen, dat de schade direct veroorzaakt is of ontstaan is uit één van de hiervoor genoemde oorzaken.

De definities van deze zes genoemde vormen van molest luiden:

- gewapend conflict, hier wordt onder verstaan elk geval waarin staten of andere georganiseerde partijen elkaar, of althans de een de ander, gebruik makend van militaire machtsmiddelen bestrijden. Onder gewapend conflict wordt mede verstaan het gewapende optreden van een Vredesmacht der Verenigde Naties;
- burgeroorlog, hier wordt onder verstaan een min of meer georganiseerde gewelddadige strijd tussen inwoners van een zelfde staat waarbij een belangrijk deel van de inwoners van die staat betrokken is;
- opstand, hier wordt onder verstaan een georganiseerd gewelddadig verzet binnen een staat gericht tegen het openbaar gezag;
- binnenlandse onlusten, hier wordt onder verstaan een min of meer georganiseerde gewelddadige handelingen die zich binnen een staat op verschillende plaatsen voordoen;
- oproer, hier wordt onder verstaan een min of meer georganiseerde plaatselijke gewelddadige beweging, gericht tegen het openbaar gezag;
- mouterij, hier wordt onder verstaan een min of meer georganiseerde gewelddadige beweging van leden van enige gewapende macht, gericht tegen het gezag waaronder zij gesteld zijn.

B. Atoomkernreactie

De verzekering dekt niet de schade door, optredende bij of voortvloeiende uit *atoomkernreactie*, onverschillig hoe de reactie is ontstaan.

Deze uitsluiting geldt niet met betrekking tot radio-actieve nucliden, die zich buiten een *kerninstallatie* bevinden en gebruikt worden of bestemd zijn om gebruikt te worden voor industriële, commerciële, landbouwkundige, medische, wetenschappelijke, onderwijskundige doeleinden of niet-militaire beveiligingsdoeleinden, mits er een door de bevoegde overheid afgegeven vergunning (voor zover vereist) van kracht is voor vervaardiging, gebruik, opslag en het zich ontdoen van radio-actieve stoffen. Voor zover krachtens enige wet of enig verdrag een *derde* voor de geleden schade aansprakelijk is, blijft de uitsluiting van kracht.

C. Handels- en economische sancties

De verzekeraar is niet gehouden om dekking of schadeloosstelling te bieden krachtens deze verzekering, indien dit een inbreuk zou vormen op sanctiewet- en regelgeving uit hoofde waarvan het de verzekeraar verboden is om krachtens deze verzekering dekking te bieden of een schadeloosstelling uit te keren.

3.2.2 Bij verzekering van gebouwen, roerende zaken, bedrijfsschade

A. Overstroming

De verzekering dekt niet de schade door overstroming ten gevolge van het bezwijken of overlopen van dijken, kaden, sluizen of andere waterkeringen, onverschillig of de overstroming oorzaak dan wel gevolg is van een door deze polis gedekt evenement. Deze uitsluiting geldt niet voor *brand* of ontploffing veroorzaakt door overstroming.

B. Aardbeving en vulkanische uitbarsting

De verzekering dekt niet de schade ontstaan, hetzij gedurende de tijd waarin, hetzij gedurende 24 uur nadat in of nabij de plaats waar de verzekerde objecten zich bevinden, de gevolgen van aardbeving en vulkanische uitbarsting zich hebben geopenbaard, tenzij u bewijst, dat de schade niet aan één der genoemde verschijnselen kan worden toegeschreven.

C. Opzet of bewuste roekeloosheid

De verzekering dekt niet de schade die is ontstaan, toegenomen of verergerd door opzet of bewuste roekeloosheid van een *verzekerde* of van iemand anders die belang heeft bij de uitkering.

3.2.3 Bij verzekering van aansprakelijkheid

A. Aansprakelijkheidsverhogende bedingen

De verzekering dekt niet de aansprakelijkheid voortvloeiende uit een boete-, schadevergoedings-, garantie-, of vrijwaringsbeding of ander beding van soortgelijke strekking, behalve indien en voorzover aansprakelijkheid ook zou hebben bestaan zonder het beding.

B. Geleverde zaak/verrichte dienst

De verzekering dekt niet de aansprakelijkheid voor schade aan en waardevermindering van geleverde, opgeleverde of afgeleverde zaken alsmede voor schade of kosten ontstaan wegens:

- a. vervanging, verbetering of herstel van door of onder verantwoordelijkheid van de verzekerde geleverde, opgeleverde of afgeleverde zaken;
- b. het geheel of gedeeltelijk opnieuw verrichten van door of onder verantwoordelijkheid van de verzekerde uitgevoerde werkzaamheden;
- c. het niet of niet naar behoren kunnen gebruiken van (op/af-) geleverde of behandelde zaken; ongeacht door wie de schade is geleden of de kosten zijn gemaakt, behoudens het bepaalde onder Opzicht (sub K2 van dit hoofdstuk).

Wordt *schade* toegebracht door zaken, die door of onder verantwoordelijkheid van *verzekerde* zijn geleverd, opgeleverd of afgeleverd, aan andere door of onder verantwoordelijkheid van *verzekerde* geleverde, opgeleverde of afgeleverde zaken, dan is het bepaalde in onderdeel 3.2.3.B sub a. slechts van toepassing op die zaken waarin de oorzaak van de schade is gelegen. Het bepaalde in onderdeel 3.2.3.B sub a. is daarentegen onverkort van toepassing indien beide categorieën zaken tot één en dezelfde transactie behoren.

C. Opzet

De verzekering dekt niet de aansprakelijkheid van een *verzekerde* voor *schade* veroorzaakt door en/of voortvloeiende uit zijn/haar:

- a. opzettelijk en tegen een persoon of zaak gericht wederrechtelijk *handelen of nalaten*;
- b. gedragingen die onder sub a vallen, gepleegd in groepsverband, ook in het geval niet de *verzekerde* zelf zodanig heeft gehandeld of nagelaten.

Aan het opzettelijk karakter van het wederrechtelijk *handelen of nalaten* in de situatie sub a en/of sub b doet niet af, dat *verzekerde* zodanig onder invloed van alcohol of andere stoffen verkeert, dat hij /zij niet in staat is zijn/haar wil te bepalen.

Deze bepaling geldt uitsluitend voor de *verzekerde* aan wiens *handelen of nalaten* de *schade* is toe te schrijven.

Indien de betreffende *verzekerde* een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze uitsluiting onder *verzekerde* verstaan (een lid van) het bestuur, de directie of de bedrijfsleiding van die rechtspersoon.

De verzekering dekt niet de aansprakelijkheid van een *verzekerde* voor *schade* veroorzaakt door en/of voortvloeiend uit:

- a. seksuele of seksueel getinte gedragingen van welke aard dan ook;
- b. gedragingen die onder sub a vallen, gepleegd in groepsverband, ook in geval niet de *verzekerde* zelf zodanig heeft gehandeld of nagelaten.

D. Eigen zaken

De verzekering dekt niet de aansprakelijkheid voor *schade* aan zaken van de *verzekeringsnemer* en van andere in de polis met name als *verzekerde* genoemde natuurlijke en rechtspersonen.

E. Zeilvaartuigen

De aansprakelijkheid voor met of door een ijs- of strandzeilvaartuig veroorzaakte *schade* is uitgesloten.

F. Luchtvaartuigen

De verzekering dekt niet de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door een luchtvaartuig, een modelvliegtuig, een zeilvliegtuig, een doelvliegtuig, een valscherms-zweeftoestel, een kabelvlieger, een luchtschip, modelraket alsmede een ballon met een diameter van meer dan 1 meter in geheel gevulde toestand. Deze uitsluiting geldt niet voor:

1. de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door modelvliegtuigen, waarvan het gewicht ten hoogste 20 kg bedraagt;
2. de aansprakelijkheid van een verzekerde als passagier van een luchtvaartuig; het bepaalde als omschreven onder Opzicht (sub K2 van dit hoofdstuk) en Onderlinge aansprakelijkheid (sub I van dit hoofdstuk) blijft echter onverkort van toepassing.

G. Woonplaats niet langer in Nederland

De aansprakelijkheid van een *verzekerde*, die zijn woonplaats niet langer in Nederland heeft, is niet gedekt met dien verstande dat dan de verzekering eindigt automatisch 30 dagen na vertrek.

H. Wapens

De aansprakelijkheid voor *schade* veroorzaakt in verband met het bezit en/of gebruik van wapens als bedoeld in de Wet Wapens en Munitie, waarvoor *verzekerde* geen vergunning heeft, is niet gedekt.

I. Onderlinge aansprakelijkheid

De aansprakelijkheid van *verzekerden* ten opzichte van elkaar is uitsluitend verzekerd voor de door de betrokken *verzekerde* geleden *schade* aan personen en voor zover deze *verzekerden* ter zake van het gebeurde geen *aanspraken* uit andere hoofde hebben.

Geen schadevergoeding zal worden verleend indien de vorderende partij een ander is dan een rechtstreeks bij de *gebeurtenis* betrokken benadeelde natuurlijke persoon of diens nagelaten betrekkingen. De aansprakelijkheid voor schade jegens ondergeschikten op grond van artikel 7:658 van het Burgerlijk Wetboek is meeverzekerd.

Met betrekking tot de jagersaansprakelijkheid worden alle (mede) *verzekerden* ten opzichte van elkaar als *derden* beschouwd.

J. Motorrijtuigen/(lucht-)vaartuigen

De verzekering dekt met uitzondering van onderdeel 10 niet de aansprakelijkheid voor *schade* in verband met het houden, (laten) gebruiken of besturen van motorrijtuigen, vaartuigen en luchtvaartuigen.

De verzekering dekt wel de aansprakelijkheid voor:

- a. aanhangwagens: *schade* veroorzaakt met of door een aanhangwagen die na van een motorrijtuig te zijn losgemaakt of losgeraakt, buiten het verkeer tot stilstand is gekomen;
- b. laden/lossen: *schade* veroorzaakt met of door zaken die worden geladen op of worden gelost van een motorrijtuig;
- c. lading: *schade* veroorzaakt met of door zaken, terwijl deze zich bevinden op of vallen van, dan wel nadat deze zijn gevallen van een motorrijtuig;
- d. non-owners liability: *schade* veroorzaakt door ondergeschikten van een *verzekerde* bij gebruik in zijn dienst van een motorrijtuig, waarvan deze *verzekerde* geen eigenaar of houder is. Deze bepaling geldt uitsluitend voor de aansprakelijkheid als werkgever. De verzekering dekt niet de aansprakelijkheid van de ondergeschikte zelf. Schade aan het motorrijtuig is niet verzekerd;
- e. werkmaterieel (geen eigendom of duurzaam gebruik): *schade* veroorzaakt met of door gemotoriseerd werkmaterieel indien en voor zover de oorzaak van de *schade* niet is gelegen in de wijze van bediening van het werkmaterieel zelf of in bepaalde (ondeugdelijke) eigenschappen van het werkmaterieel. De verzekering dekt niet de aansprakelijkheid van *verzekerde* die eigenaar of duurzaam gebruiker (bijv. uit hoofde van huurkoop of leasing) van het werkmaterieel is;
- f. schade die op het eigen terrein van de verzekerde is veroorzaakt met of door een motorrijtuig met een vermogen kleiner dan 7 Pk / 5 Kw;
- g. laad- en losmateriaal opgebouwd: *schade* veroorzaakt met of door op motorrijtuigen gemonteerd laad- en losmateriaal tijdens laad- en loswerkzaamheden;
- h. passagiersrisico: *schade* veroorzaakt door *verzekerde* als passagier van een motorrijtuig, vaartuig of luchtvaartuig;
- i. vaartuigen: schade aan personen veroorzaakt met of door vaartuigen en (met in achtname van het bepaalde onder Opzicht (sub K2 van dit hoofdstuk) schade aan zaken met of door niet gemotoriseerde vaartuigen dan wel vaartuigen voortbewogen door een eigen voortstuwing van niet meer dan 3 KW (ongeveer 4 PK);

Tevens dekt de verzekering met betrekking tot de rubriek particuliere aansprakelijkheid wel de aansprakelijkheid:

- j. van een verzekerde als passagier van een motorrijtuig of vaartuig; het bepaalde in de artikelen onder **Opzicht** (sub K2 van dit hoofdstuk) en Onderlinge aansprakelijkheid (sub I van dit hoofdstuk) blijft onverkort van toepassing;
- k. van de op artikel 6: 170 BW gebaseerde aansprakelijkheid van de *verzekerden* zoals omschreven in de begripsomschrijvingen sub a, b en c voor schade veroorzaakt door ondergeschikten met of door een motorrijtuig waarvan geen van de andere *verzekerden* dan de ondergeschikten houder of eigenaar is; l. van de *verzekerde* voor schade door motorisch voortbewogen maaimachines, kinderspeelgoed en dergelijke gebruiksvoorwerpen, mits zij een snelheid van 10 km per uur niet kunnen overschrijden, alsmede op afstand bediende modelauto's;
- m. van een *verzekerde* voor *schade* veroorzaakt tijdens *joy-riding* met een motorrijtuig, mits de veroorzaker jonger is dan 18 jaar. Niet gedekt blijft de aansprakelijkheid in geval van diefstal of verduistering van het motorrijtuig. *Schade* aan het motorrijtuig zelf is verzekerd tot maximaal € 7.000,00. In geval van *joy-riding* zonder geweldpleging geldt deze dekking niet indien voor het motorrijtuig een aansprakelijkheidsverzekering is afgesloten;
- n. voor *schade* veroorzaakt met of door roeiboten, kano's, zeilplanken en op afstand bediende modelboten;
- o. voor *schade aan personen* en zaken veroorzaakt met of door zeilboten met een zeiloppervlakte van ten hoogste 20 m²; tenzij deze vaartuigen zijn uitgerust met een (buitenboord)motor met een vermogen van meer dan 3 KW (ongeveer 4 PK).

K. Opzicht

1. De verzekering dekt niet de aansprakelijkheid voor *schade* aan zaken die een *verzekerde* of iemand namens hem ten vervoer, in huur, pacht, bruikleen, bewaarneming of om welke andere reden dan ook onder zich heeft (gehad). De verzekering dekt wel de aansprakelijkheid voor:

- a. zaken ter bewerking: *schade* aan zaken die aan een *verzekerde* ter bewerking zijn toevertrouwd. De verzekering dekt niet *schade* aan die (delen van) zaken die tijdens het veroorzaken van de *schade* daadwerkelijk in bewerking zijn (geweest);
- b. brandregres: *schade* aan zaken, die een *verzekerde* anders dan in huur, pacht, bruikleen of bewaarneming onder zich had, indien en voor zover terzake daarvan door een brandverzekeraar *schade* is vergoed;
- c. zaken van ondergeschikten: *schade* aan zaken (uitgezonderd motorrijtuigen) van ondergeschikten waarvoor de *verzekerde* als werkgever aansprakelijk is;
- d. toevoegen van producten: *schade* aan zaken die door een *derde* aan *verzekerde* ter bewerking zijn toevertrouwd, en waaraan na levering, oplevering of aflevering door *verzekerde* zich *schade* openbaart ten gevolge van ondeugdelijkheid van enige zaak, die *verzekerde* aan de desbetreffende zaak heeft toegevoegd;
- e. laden en lossen: *schade* veroorzaakt aan vaar- en voertuigen gedurende de tijd dat zij ter lading of lossing aanwezig zijn op terreinen van *verzekerde* of daar waar *verzekerde* werkzaamheden verricht.

2. Tevens dekt de verzekering niet met betrekking tot de rubriek particuliere aansprakelijkheid en de jagers-aansprakelijkheid de aansprakelijkheid voor *schade*:

- a. aan zaken die een *verzekerde* of iemand namens hem onder zich heeft:
 - uit hoofde van een huur-, huurkoop-, lease-, pacht-, pandovereenkomst of vruchtgebruik (waaronder het recht van gebruik en bewoning);
 - uit hoofde van de uitoefening van een (neven)bedrijf of (neven)beroep, het verrichten van een arbeid anders dan bij wijze van vriendendienst;
- b. aan zaken, die een *verzekerde* onrechtmatig onder zich heeft;
- c. aan motorrijtuigen, caravans, vouwwagens, motor- en zeilvaartuigen waaronder zeilplanken en luchtvaartuigen, die een *verzekerde* of iemand namens hem onder zich heeft;
- d. bestaande uit en/of als gevolg van verlies, diefstal, of vermissing van geld, geldswaardige papieren, bank-, giro-, betaalpassen of creditcards, die een *verzekerde* of iemand namens hem onder zich heeft. Overige gevallen van aansprakelijkheid voor *schade* aan zaken die een *verzekerde* onder zich heeft anders dan in de gevallen bedoeld onder sub K2 zijn verzekerd tot een bedrag van € 12.000,00 per *gebeurtenis*. Voor kinderen jonger dan 14 jaar is Opzicht niet van toepassing.

L. Jacht

De verzekering dekt niet de aansprakelijkheid voor *schade*, die haar grondslag niet vindt in het bij of krachtens de Flora- en Faunawet bepaalde.

3.2.4 Bij verzekering van ongevallen

Uitkering vindt niet plaats in geval van:

- Ongevallen in verband met het door de verzekerde plegen van of deelnemen aan een misdrijf of poging daartoe.
- Ongevallen tengevolge van een waagstuk waarbij de verzekerde zijn leven of lichaam roekeloos in gevaar heeft gebracht; tenzij dit waagstuk redelijkerwijs noodzakelijk was ter juiste vervulling van zijn beroep, bij rechtmatige zelfverdediging of bij pogingen zichzelf, anderen, dieren of goederen te redden. - Ongevallen ontstaan als gevolg van een ziekelijke toestand of als gevolg van lichamelijke of geestelijke afwijkingen van verzekerde, tenzij deze omstandigheden een gevolg zijn van een ongeval waarvoor de *verzekeraar* krachtens deze verzekering een uitkering verschuldigd was of is.
- Psychische aandoeningen, van welke oorzaak ook, tenzij deze medisch aantoonbaar het rechtstreeks gevolg zijn van bij het ongeval ontstaan hersenletsel.
- Ongevallen mogelijk geworden door het onder invloed zijn van alcoholhoudende dranken, tenzij wordt aangetoond dat de verzekerde ten tijde van het ongeval minder dan 0,8 promille alcohol in zijn bloed had. - Ongevallen waarvan het ontstaan op enigerlei wijze in relatie staat tot het gebruik van of de verslaving aan bedwelmende, opwekkende of soortgelijke middelen, tenzij het gebruik overeenkomstig het voorschrift van een arts geschiedt en de verzekerde zich aan de gebruiksaanwijzingen heeft gehouden. - Gevolgen van door verzekerde ondergane medische behandeling, zonder dat er enig verband bestaat met een onder de polis gedekt ongeval, dat deze behandeling noodzakelijk maakte.
- Ongevallen die verband houden met het gebruik maken van een motorvliegtuig, anders dan als passagier.
- Ongevallen die het gevolg zijn van het:
 - a. maken van bergtochten over gletsjers, tenzij onder leiding van een erkende gids;
 - b. kletteren;
 - c. deelnemen aan en training voor wedstrijden met motorrijtuigen, motorboten en (brom)fietsen, indien in die wedstrijden het snelheidselement overheerst;
 - d. beoefenen van sport als nevenberoep.
- Ongevallen waarover verzekerde een verkeerde voorstelling van zaken heeft gegeven of een onjuiste opgave heeft gedaan.
- Ongevallen verzekerde overkomen tijdens verblijf in militaire dienst; deze uitsluiting is alleen van toepassing voor ongevallen, die ontstaan zijn tijdens en een rechtstreeks en uitsluitend gevolg zijn van militaire oefeningen en/of het gebruik van vuurwapens en explosieven.

3.3 Locaties/geldigheidsgebied

3.3.1 Gebouwen

Op het adres, zoals in de polis staat.

3.3.2 Inboedel

A. Binnen Nederland

- in de woning op het adres, zoals in de polis staat.
- buiten de woning op het adres tegen de verzekerde gebeurtenissen zoals genoemd in de onderdelen 1.1.A en 1.1.C, sub G en H.

Daarnaast geldt dat:

- zonwering, (schotel)antennes en rolluiken zijn verzekerd tegen alle verzekerde gebeurtenissen. -tuinmeubelen, tuingereedschap, de vlaggenstok, de vlag en zaken die hangen te luchten of te drogen ook zijn verzekerd tegen diefstal en kwaadwillige beschadiging.

Op andere plaatsen wanneer de inboedel *tijdelijk elders* is:

- in gebouwen tegen alle verzekerde gebeurtenissen.

Diefstal of poging tot diefstal, alsmede vandalisme uit een ander *gebouw* dan de particuliere woning, is alleen verzekerd na *braak* aan de buitenzijde van het betreffende *gebouw*.

- buiten gebouwen tegen de verzekerde gebeurtenissen zoals genoemd in de onderdelen 1.1.A en 1.1.C, sub G en H, alsmede tijdens verhuizing tegen schade die is veroorzaakt door een ongeval, waarbij het vervoermiddel dat voor de verhuizing wordt gebruikt, betrokken is.

B. Buiten Nederland maar binnen Europa

Tegen de verzekerde gebeurtenissen zoals genoemd in onderdeel 1.1.A

3.3.3 Roerende zaken

Op het adres, zoals in de polis staat. Op andere plaatsen in Nederland wanneer de zaken *tijdelijk elders* zijn.

3.3.4 Bedrijfsschade

Overal in Nederland.

3.3.5 Aansprakelijkheid

- a. Het geldigheidsgebied is de gehele wereld met uitzondering van de VS en/of Canada. Het *handelen of nalaten* en de daaruit voortvloeiende *schade* dient te hebben plaatsgevonden binnen het geldigheidsgebied. De verzekering dekt niet aanspraken, gebaseerd op het recht van de VS en/of Canada.
- b. De aansprakelijkheid voor *schade* welke verband houdt met geleverde en of opgeleverde zaken of de uitvoering van werkzaamheden ingevolge een overeenkomst van aanneming van werk of tot het verrichten van enkele diensten is uitsluitend verzekerd wanneer deze *schade* ontstaat binnen Europa.
- c. Het geldigheidsgebied voor de jagersaansprakelijkheid is Nederland.
Tijdens reizen:
- d. Het geldigheidsgebied is de gehele wereld voor reizen, die *verzekerde* maakt in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf. De verzekering dekt niet *aanspraken*, gebaseerd op het recht van de VS en/of Canada, die voortvloeien uit het tijdens deze reizen daadwerkelijk verrichten van activiteiten in de *verzekerde* hoedanigheid.
- e. Het geldigheidsgebied is de gehele wereld voor reizen, die *verzekerde* maakt in de hoedanigheid van particulier.

3.4 Premie

Aanvangspremie

De premie die wij u voor de eerste maal in rekening brengen na het sluiten van de verzekeringsovereenkomst of na een tussentijdse wijziging.

Vervolgpremie

Iedere door u verschuldigde premie niet zijnde de aanvangspremie. Onder vervolgpremie wordt mede verstaan de door u verschuldigde premie na stilzwijgende verlenging van de verzekering.

- A. U dient de premie, waaronder tevens de kosten en (voor zover verschuldigd) de assurantiebelasting worden verstaan, bij vooruitbetaling te voldoen binnen dertig dagen nadat deze bedragen verschuldigd worden.
- B. Indien u met de *verzekerder* bent overeengekomen, dat de gedurende het lopende *verzekeringjaar* verschuldigde premie in termijnen wordt voldaan en u in gebreke blijft een termijnbetaling binnen de gestelde termijn te voldoen dan wordt de premie voor het nog resterende *verzekeringjaar* in hun geheel opeisbaar en wel vanaf het tijdstip waarop u in gebreke bent gebleven.
- C. Indien u de verschuldigde premie of een deel hiervan niet tijdig betaalt of weigert te betalen wordt geen dekking verleend voor gebeurtenissen die plaatsvinden op of na de dag waarop de premie verschuldigd was c.q. op of na de dag van weigeren. Een ingebrekestelling van de *verzekerder* is daarvoor niet vereist.
- D. Indien u de vervolgpremie niet tijdig betaalt, schort de *verzekerder* de dekking op en kunnen *verzekerden* geen rechten aan de verzekering ontlenen ten aanzien van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden vanaf de vijftiende dag nadat de *verzekerder* u na de vervaldag schriftelijk heeft aangemaand en betaling is uitgebleven.
- E. Als de dekking is opgeschort blijft u verplicht om de premie te voldoen.
- F. Als de *verzekerder* maatregelen moeten treffen om haar vordering op u te incasseren komen zowel de buitengerechtelijke als de gerechtelijke kosten voor uw rekening.
- G. Als u de vordering betaalt nadat de dekking van de verzekering is opgeschort wordt de dekking weer van kracht voor gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden na de dag waarop de *verzekerder* het totale gevorderde bedrag, inclusief incassokosten en de wettelijke rente, als die is gevorderd, heeft ontvangen.

Terugbetalen van premie

Bij opzegging tegen een andere dag dan de jaarlijkse hoofd premievalidatum vermindert de *verzekeraar* de lopende premie naar billijkheid. Als de *verzekeraar* de verzekering echter beëindigt omdat een verzekerde de *verzekeraar* opzettelijk heeft misleid of heeft geprobeerd dat te doen betaalt de *verzekeraar* de premie niet terug. Indien het aantal verzekerde zaken vermindert of de verzekerde hoeveelheden nemen af wordt de de premie vanaf de dag waarop de *verzekeraar* van de vermindering of de afname in kennis wordt gesteld verlaagd naar evenredigheid met de vermindering van het verzekerde bedrag.

Automatische incasso

Betaalt u de periodiek verschuldigde premie voor uw verzekering, inclusief eventuele kosten en assurantiebelaasting, via automatische afschrijving? Bij de jaarlijkse verlenging van de verzekering streven wij ernaar de vooraankondiging van de automatische incasso veertien dagen voor het incasseren van het openstaande bedrag aan u te versturen. Bij het afsluiten van een nieuwe verzekering of bij een tussentijdse wijziging op uw polis kan het voorkomen dat het bericht minder dan 14 dagen van tevoren aan u wordt verzonden.

3.5 Samenloop

Deze verzekering verleent slechts dekking indien en voorzover de schade, kosten of verliezen niet onder een andere verzekering of overeenkomst al dan niet van oudere datum gedekt is of gedekt zou zijn indien deze verzekering niet zou hebben bestaan.

3.6 Index

De verzekering wordt jaarlijks per de premievalidatum geïndexeerd op basis van de door het Landbouw-Economisch Instituut (LEI-DLO) en/of het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) verstrekte indexcijfers. Genoemde indexcijfers kunnen worden vervangen door de daar op meest gelijkende index. De premie kan hierdoor worden verhoogd of verlaagd.

3.7 Wijziging van premie en voorwaarden

- a. De *verzekeraar* heeft het recht de premie en/of de voorwaarden van bepaalde groepen dekkingen te wijzigen, waarbij die wijziging geldt voor alle dekkingen in die groepen.
- b. Voor iedere dekking die tot een dergelijke groep behoort gaat de wijziging in op een door de *verzekeraar* vast te stellen datum.
- c. De *verzekeraar* stelt u van de wijziging en de wijzigingsdatum in kennis. De wijziging gaat op de genoemde datum in, tenzij u binnen één maand na ontvangst van de kennisgeving aan de *verzekeraar* heeft bericht dat u niet akkoord gaat met de voorgestelde wijziging. In dat geval beëindigt de *verzekeraar* de verzekering met ingang van de dag die in de kennisgeving als wijzigingsdatum stond vermeld. d. U kunt de wijziging niet weigeren, indien:
 - de wijziging voortvloeit uit wettelijke regelingen of bepalingen;
 - de wijziging een verlaging van de premie, een verbetering van de dekking of beide inhoudt;
 - de wijziging van de premie een gevolg is van indexering.
 -

3.8 Jaarlijkse vaststelling premie en voorwaarden

Ieder jaar beoordeelt de *verzekeraar* de premie en de verzekeringsvoorwaarden van de verzekering. Als de premie en/of de voorwaarden worden gewijzigd, ontvangt u een brief met een nieuwe polis en een overzicht van de eventuele wijzigingen. Als met de nieuwe vaststelling de premie en/of de voorwaarden wijzigen, heeft u het recht om de verzekering te beëindigen.

U kunt de verzekering niet beëindigen indien:

- de wijziging voortvloeit uit wettelijke regelingen of bepalingen, en/of
- de wijziging geen verhoging van de premie inhoudt, en/of
- de wijziging geen vermindering van uw rechten inhoudt, en/of

- de wijziging een gevolg is van indexering (zie punt H van dit hoofdstuk)

Als u het recht heeft om de verzekering te beëindigen, heeft u de mogelijkheid om de beëindiging aan de *verzekeraar* door te geven tot de datum die in de brief staat vermeld. De verzekering eindigt dan:

- op een door u gekozen datum, mits deze datum ligt in de periode tussen de premievervaldatum en de datum vermeld in de brief.
- op de datum die in de brief wordt vermeld.

Als de verzekering eindigt na de premievervaldatum dan bent u over die periode premie verschuldigd. Indien zich een schade voordoet in die periode, dan zal de *verzekeraar* bij de beoordeling van de verzekeringsdekking de voor u meest gunstige (oude of gewijzigde) verzekeringsvoorwaarden toepassen.

3.9 Duur en einde verzekering

- a. U kunt de verzekering binnen veertien dagen na ontvangst van het eerste polisblad en de voorwaarden, zonder boete en zonder opgaaf van redenen, schriftelijk beëindigen. Hierdoor is de verzekering vanaf het begin niet van kracht geweest.
- b. De ingangsdatum en de contractstermijn van de verzekering staan in de polis vermeld.
- c. U kunt de verzekering opzeggen per de contractsvervaldatum. Die opzegging is alleen geldig als zij schriftelijk door u plaatsvindt en u een opzegtermijn van minimaal één maand in acht neemt.
- d. Na het verstrijken van de huidige contractstermijn wordt de polis automatisch voortgezet voor een periode van één jaar, maar is dagelijks opzegbaar met inachtneming van een opzegtermijn van minimaal één maand.

Verder kunt u in de volgende gevallen de verzekering schriftelijk opzeggen:

- binnen één maand nadat een *gebeurtenis* die voor de *verzekeraar* tot een uitkeringsverplichting kan leiden door een verzekerde aan de *verzekeraar* gemeld is of nadat de *verzekeraar* een uitkering krachtens die verzekering heeft gedaan dan wel heeft afgewezen. De verzekering eindigt op de in de opzegbrief genoemde datum, zij het niet eerder dan twee maanden na de datum van dagtekening van de opzegbrief;
 - binnen twee maanden nadat de *verzekeraar* tegenover verzekerde een beroep op het niet nakomen van de mededelingsplicht bij het aangaan van de verzekering heeft gedaan. De verzekering eindigt op de datum die in de opzegbrief is vermeld of bij gebreke daarvan op de datum van de dagtekening van de opzegbrief.
 - binnen één maand nadat de *verzekeraar* u in kennis heeft gesteld van de wijzigingen van de premie en/of verzekeringsvoorwaarden die de *verzekeraar* op grond van de voorwaarden kan verlangen.
- e. De *verzekeraar* kan de verzekering opzeggen per de contractsvervaldatum. Die opzegging is alleen geldig indien zij schriftelijk plaatsvindt en de *verzekeraar* een opzegtermijn van minimaal twee maanden in acht neemt.

Verder kan de *verzekeraar* in de volgende gevallen een verzekering schriftelijk opzeggen: - binnen één maand nadat de *verzekeraar* kennis heeft genomen van een *gebeurtenis* die voor de *verzekeraar* tot verplichtingen uit die verzekering kan leiden of nadat de *verzekeraar* een uitkering krachtens die verzekering heeft gedaan dan wel heeft afgewezen. De verzekering eindigt op de in de opzegbrief genoemde datum, zij het niet eerder dan twee maanden na de datum van dagtekening van de opzegbrief, behoudens in het geval dat de opzegging verband houdt met de opzet van een verzekerde om de *verzekeraar* te misleiden;

- binnen twee maanden, indien u de door de *verzekeraar* in redelijkheid verlangde aanpassingen niet binnen de vastgestelde termijn heeft uitgevoerd;
- indien u de aanvangspremie niet tijdig betaalt of weigert te betalen alsmede indien u de vervolgpremie niet betaalt of weigert te betalen, in het laatste geval echter uitsluitend indien de *verzekeraar* u na het verstrijken van de premievervaldag vruchteloos tot betaling van de vervolgpremie heeft aangemaand. De verzekering eindigt op de in de opzegbrief genoemde datum, zij het in geval van niet tijdige betaling niet eerder dan twee maanden na de datum van dagtekening van de opzegbrief;
- binnen twee maanden na de ontdekking dat u de mededelingsplicht bij het aangaan van de verzekering niet is nagekomen en u daarbij heeft gehandeld met het opzet de *verzekeraar* te misleiden dan wel de *verzekeraar* de verzekering bij kennis van de ware stand van zaken niet zou hebben gesloten. De verzekering eindigt op de in de opzegbrief genoemde datum;

- als een *verzekerde* in verband met een bij de *verzekeraar* gemelde *gebeurtenis* de *verzekeraar* opzettelijk heeft misleid of heeft geprobeerd dat te doen; in dat geval heeft de *verzekeraar* niet alleen het recht binnen twee maanden na ontdekking van de misleiding of de poging daartoe deze verzekering te beëindigen maar ook alle andere verzekeringen die u bij de *verzekeraar* heeft gesloten; als de *verzekeraar* die andere verzekeringen niet beëindigt heeft u het recht deze verzekeringen zelf schriftelijk op te zeggen. de *verzekeraar* neemt een opzeggingstermijn van minimaal twee maanden in acht en u dient hetzelfde te doen als u op grond van dit artikel andere verzekeringen opzegt.
- f. Zonder dat een opzegging nodig is eindigt de verzekering:
 - zodra u uw woon- of vestigingsplaats niet langer in Nederland heeft; dat wordt geacht in ieder geval zo te zijn als u gedurende zes maanden niet meer in Nederland verblijft;
 - zodra u of uw erfgenamen niet langer een verzekerd belang hebben.
- g. U heeft niet het recht een verzekering tussentijds te beëindigen indien:
 - de onderneming haar handels- of statutaire naam wijzigt, van rechtsvorm verandert of fuseert; - hij in het kader van de uitoefening van zijn bedrijf of beroep een vennootschap met anderen gaat vormen, of als bij een bestaand samenwerkingsverband vennoten toe- of uittreden.
- h. Als de verzekering met ingang van een bepaalde dag eindigt, vindt de beëindiging plaats om 12.00 uur van die dag.

3.10 Namelding voor aansprakelijkheid

- A. Indien de *verzekeraar* gebruik maakt van haar recht de verzekering te beëindigen, heeft u het recht de termijn van aanmelden met 1 jaar te verlengen voor onder deze verzekering gedekte *aanspraken*, die voortvloeien uit een *handelen of nalaten*, dat heeft plaatsgevonden voor de beëindigingsdatum en die schriftelijk bij de *verzekeraar* worden gemeld binnen 1 jaar na deze beëindiging.
- B. Indien de verzekering eindigt wegens beëindiging van het bedrijf, heeft u het recht de termijn van aanmelden met 3 jaar te verlengen voor onder deze verzekering gedekte *aanspraken*, die voortvloeien uit een *handelen of nalaten* van *verzekerde* dat heeft plaatsgevonden voor de beëindigingsdatum en die schriftelijk bij de *verzekeraar* worden gemeld binnen 3 jaar na deze beëindiging.
- C. Indien *verzekerde* gebruik wenst te maken van het in onderdeel artikel 3.10.A en 3.10.B omschreven recht van verlenging, dient hij dat voor de beëindigingsdatum van de verzekering schriftelijk aan de *verzekeraar* kenbaar te maken tenminste 10 dagen voor de einddatum. U dient de verschuldigde premie te voldoen binnen 1 maand na het verzoek tot verlenging.
- D. Voor *aanspraken* aangemeld binnen de termijn van 1 respectievelijk 3 jaar als bedoeld in artikelen 3.10.A en 3.10.B geldt dat deze worden toegerekend aan het *verzekeringsjaar* direct voor de beëindigingsdatum. Het bepaalde in artikel 2.2.5. blijft onverkort van toepassing.
- E. Indien sprake is van een reeks handelingen of nalatigheden, die voortvloeien uit of verband houden met dezelfde oorzaak, is voor de toepasselijkheid van het gestelde in artikel 3.10.A en 3.10.B bepalend de datum van aanvang van deze reeks.

3.11 Klachtenbehandeling en toepassing recht

Klachten omtrent deze verzekeringsovereenkomst kunnen schriftelijk worden ingediend bij de Directie van de *verzekeraar*. Deze zullen zoveel mogelijk in overleg met betrokkenen worden opgelost. Als deze klachtenafhandeling niet leidt tot een voor u bevredigend resultaat, dan kan de klacht worden voorgelegd aan: Stichting Klachteninstituut Financiële Dienstverlening, Postbus 93257, 2509 AG, Den Haag, website: www.kifid.nl, telefoon: 0900- 35 52 248.

De *verzekeraar* wijst u er wel op dat er voor rechtspersonen en bedrijfs- en beroepsmatig handelende personen zeer beperkte mogelijkheden zijn om een klacht bij de Stichting in te dienen. Informatie kunt u op de website www.kifid.nl vinden. U kunt een eventueel geschil ook voorleggen aan de rechter.

3.12 Persoonsgegevens

Bij de aanvraag van een verzekering/financiële dienst vragen wij u om persoonsgegevens. Deze gebruiken wij voor het aangaan en uitvoeren van overeenkomsten, om u te informeren over relevante producten en/of diensten, voor het waarborgen van de veiligheid en integriteit van de financiële sector, voor statistische analyse, relatiebeheer en om te voldoen aan wettelijke verplichtingen. Op het gebruik van uw persoonsgegevens is de Gedragscode “Verwerking Persoonsgegevens Financiële Instellingen” van toepassing. Voor zorgverzekeraars is daarnaast de “Gedragscode Verwerking Persoonsgegevens Zorgverzekeraars” van kracht.

Stelt u geen prijs op informatie over producten en/of diensten, of wilt u uw toestemming voor het gebruik van uw e-mailadres intrekken? Meldt u dit dan schriftelijk bij *de verzekeraar* Postbus 141, 7900 AC Hoogeveen.

In verband met een verantwoord acceptatiebeleid kunnen wij uw gegevens raadplegen bij de Stichting Centraal Informatie Systeem (CIS) te Zeist en worden de bij een schadebehandeling verstrekte gegevens door ons verwerkt in de databank van de Stichting CIS. In dit kader kunnen deelnemers van de Stichting CIS ook onderling gegevens uitwisselen. Doel hiervan is risico's te beheersen en fraude tegen te gaan. Het privacyreglement van de Stichting CIS is van toepassing. Meer informatie vindt u op www.stichtingcis.nl.

3.13 Terrorismebeperking

Heeft zich een verzekerde *gebeurtenis* voorgedaan en heeft u volgens de geldende polisvoorwaarden dekking voor die *gebeurtenis*, dan geldt een beperking van de dekking als die *gebeurtenis* direct of indirect verband houdt met het terrorismerisico. Onze uitkeringsplicht voor uw aanspraak op schadevergoeding of uitkering is in dat geval beperkt tot het bedrag dat de *verzekeraar* voor uw aanspraak op schadevergoeding of uitkering van de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT) ontvangt. De dekking staat omschreven in hoofdstuk 4 van deze voorwaarden.

De afwikkeling van een schademelding op grond van het terrorismerisico geschiedt in overeenstemming met het Protocol afwikkeling claims van de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V.

4 Terrorismebeperking

De bepalingen in dit onderdeel 4 zijn van toepassing op alle hoofdstukken van deze polisvoorwaarden.

In aanvulling op deze voorwaarden en polisteksten gelden voor alle dekkingen de volgende bepalingen voor de terrorismedekking bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT)
De voorwaarden terrorismebeperking geeft de tekst weer van het Clausuleblad Terrorismedekking bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT). Hierdoor wijkt het taalgebruik af van de overige voorwaarden.

4.1 Begripsomschrijvingen

In deze voorwaarden en de daarop berustende bepalingen wordt - voor zover niet anders blijkt – verstaan onder:

Terrorisme

Gewelddadige handelingen en/of gedragingen - begaan buiten het kader van een van de zes in artikel 64 lid 2 van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 genoemde vormen van molest - in de vorm van een aanslag of een reeks van in tijd en oogmerk met elkaar samenhangende aanslagen als gevolg waarvan letsel en/of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood tengevolge hebbend, en/of schade aan zaken ontstaat dan wel anderszins economische belangen worden aangetast, waarbij aannemelijk is dat deze aanslag of reeks - al dan niet in enig organisatorisch verband - is beraamd en/of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en/of religieuze en/of ideologische doelen te verwezenlijken.

Kwaadwillige besmetting

Het - buiten het kader van een van de zes in artikel 64 lid 2 van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 genoemde vormen van molest - (doen) verspreiden van ziektekiemen en/of stoffen die als gevolg van hun (in)directe fysische, biologische, radioactieve of chemische inwerking letsel en/of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood tengevolge hebbend, bij mensen of dieren kunnen veroorzaken en/of schade aan zaken kunnen toebrengen dan wel anderszins economische belangen kunnen aantasten, waarbij aannemelijk is dat het (doen) verspreiden - al dan niet in enig organisatorisch verband - is beraamd en/of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en/of religieuze en/of ideologische doelen te verwezenlijken.

Preventieve maatregelen

Van overheidswege en/of door *verzekerden* en/of derden getroffen maatregelen om het onmiddellijk dreigend gevaar van terrorisme en/of kwaadwillige besmetting af te wenden of - indien dit gevaar zich heeft verwezenlijkt - de gevolgen daarvan te beperken.

Nederlandse Herverzekeringmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT)

Een door het Verbond van *Verzekeraars* in Nederland opgerichte herverzekeringmaatschappij, waarbij uitkeringsverplichtingen uit hoofde van verzekeringsovereenkomsten, die voor in Nederland toegelaten *verzekeraars* direct of indirect kunnen voortvloeien uit de verwezenlijking van de in artikel 1.3, 1.4 en 1.5 omschreven risico's, in herverzekering kunnen worden ondergebracht.

Verzekeringsovereenkomsten:

- A. Overeenkomsten van schadeverzekering voor zover zij overeenkomstig het bepaalde in artikel 1 lid 1 sub p van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 betrekking hebben op in Nederland gelegen risico's.
- B. Overeenkomsten van levensverzekering voor zover gesloten met een verzekeringnemer met gewone verblijfplaats in Nederland, of, indien verzekeringnemer een rechtspersoon is, met de in Nederland gevestigde vestiging van de rechtspersoon waarop de verzekering betrekking heeft.
- C. Overeenkomsten van natura-uitvaartverzekering voor zover gesloten met een verzekeringnemer met een gewone verblijfplaats in Nederland, of, indien verzekeringnemer een rechtspersoon is, met de in Nederland gevestigde vestiging van de rechtspersoon waarop de verzekering betrekking heeft. In Nederland toegelaten *verzekeraars*:
 - Schade-, levens- en zorg*verzekeraars* zoals bedoeld in artikel 12 van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993, en
 - Natura-uitvaart*verzekeraars* zoals bedoeld in artikel 7 van de Wet toezicht natura-uitvaartverzekeringsbedrijf, die bevoegd zijn om in Nederland het verzekeringsbedrijf uit te oefenen.

4.2 Begrenzing van de dekking voor het terrorismerisico

- A. Indien en voor zover, met inachtneming van de in artikel 4.1 gegeven omschrijvingen, en binnen de grenzen van de geldende polisvoorwaarden, dekking bestaat voor gevolgen van een gebeurtenis die (direct of indirect) verband houdt met:
 - 1. terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen,
 - 2. handelingen of gedragingen ter voorbereiding van terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen, hierna gezamenlijk aan te duiden als 'het terrorismerisico', geldt dat de uitkeringsplicht van de *verzekeraar* terzake van iedere bij haar ingediende aanspraak op schadevergoeding en/of uitkering, is beperkt tot het bedrag van de uitkering die de *verzekeraar* terzake van die aanspraak ontvangt onder de herverzekering voor het terrorismerisico bij de NHT, in het geval van een verzekering met vermogensopbouw vermeerderd met het bedrag van de uit hoofde van de betrokken verzekering reeds gerealiseerde vermogensopbouw. Bij levensverzekeringen wordt het bedrag van de gerealiseerde vermogensopbouw gesteld op de krachtens de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 aan te houden premiereserve ten aanzien van de betrokken verzekering.
- B. De NHT biedt herverzekeringsdekking voor de hiervoor genoemde aanspraken tot maximaal 1 miljard euro per kalenderjaar. Vorengenoemd bedrag kan van jaar tot jaar worden aangepast en geldt voor alle bij de NHT aangesloten *verzekeraars* tezamen. Van een eventuele aanpassing zal mededeling worden gedaan in drie landelijk verschijnende dagbladen.

- C. In afwijking van het in de voorgaande leden van dit artikel bepaalde, geldt voor verzekeringen die betrekking hebben op:
1. schade aan onroerende zaken en/of de inhoud daarvan;
 2. gevolgschade van schade aan onroerende zaken en/of de inhoud daarvan, dat per verzekeringnemer per verzekerde locatie per jaar maximaal 75 miljoen euro onder deze overeenkomst zal worden uitgekeerd, voor alle deelnemende *verzekeraars* zoals bedoeld in artikel 1 tezamen, ongeacht het aantal afgegeven polissen.

Voor de toepassing van dit artikellid wordt onder verzekerde locatie verstaan: alle op het risicoadres aanwezige door verzekeringnemer verzekerde objecten, alsmede alle buiten het risicoadres gelegen door verzekeringnemer verzekerde objecten waarvan het gebruik en/of de bestemming in relatie staat tot de bedrijfsactiviteiten op het risicoadres. Als zodanig zullen in ieder geval worden aangemerkt alle door verzekeringnemer verzekerde objecten die op minder dan 50 meter afstand van elkaar gelegen zijn en waarvan er tenminste een op het risicoadres is gelegen.

Voor de toepassing van dit artikellid geldt voor rechtspersonen en vennootschappen die zijn verbonden in een groep, zoals bedoeld in artikel 2:24b van het Burgerlijk Wetboek, dat alle groepsmaatschappijen tezamen worden aangemerkt als een verzekeringnemer, ongeacht door welke tot de groep behorende groepsmaatschappij(en) de polis(sen) is (zijn) afgesloten.

4.3 Uitkeringsprotocol NHT

- A. Op de herverzekering van de *verzekeraar* bij de NHT is van toepassing het Protocol afwikkeling claims (hierna te noemen het Protocol). Op grond van de in dit protocol vastgestelde bepalingen is de NHT onder meer gerechtigd de uitkering van de schadevergoeding of het verzekerde bedrag uit te stellen tot het moment waarop zij kan bepalen of en in hoeverre zij over voldoende financiële middelen beschikt om alle vorderingen waarvoor zij als *herverzekeraar* dekking biedt, voor het geheel te voldoen. Voor zover de NHT niet over voldoende financiële middelen blijkt te beschikken, is zij gerechtigd overeenkomstig bedoelde bepalingen een gedeeltelijke uitkering aan de *verzekeraar* te doen.
- B. De NHT is, met in achtneming van het gestelde in bepaling 7 van het Protocol afwikkeling claims, bevoegd om te beslissen of een gebeurtenis in verband waarmee aanspraak op uitkering wordt gedaan, als een gevolg van de verwezenlijking van het terrorismerisico moet worden aangemerkt. Een daartoe strekkend en overeenkomstig voornoemde bepaling genomen besluit van de NHT, is bindend jegens *verzekeraar*, verzekeringnemer, *verzekerden* en tot uitkering gerechtigden.
- C. Eerst nadat de NHT aan de *verzekeraar* heeft medegedeeld welk bedrag, al dan niet bij wijze van voorschot, terzake van een vordering tot uitkering aan haar zal worden uitgekeerd, kan de verzekerde of de tot uitkering gerechtigde op de in artikel A van dit hoofdstuk bedoelde uitkering terzake tegenover de *verzekeraar* aanspraak maken.
- D. De herverzekeringsdekking bij de NHT is ingevolge bepaling 17 van het Protocol slechts van kracht voor aanspraken op schadevergoeding en/of uitkering die worden gemeld binnen twee jaar nadat de NHT van een bepaalde gebeurtenis of omstandigheid heeft vastgesteld dat deze als een verwezenlijking van het terrorismerisico in de zin van deze voorwaarden wordt beschouwd.

B. Bijzondere voorwaarden

Op het polisblad is aangegeven welke objecten of risico's tegen de in deze bijzondere voorwaarden genoemde oorzaken zijn verzekerd.

1 Schadeorzaken voor gebouwen, roerende zaken en particuliere inboedel

1.1 Diverse oorzaken

A. Brand

Verzekerd is schade door:

- A. *brand*;
- B. blikseminslag;
- C. *ontploffing*;
- D. elektrocutie van *levende have*;

Voor de dekkingen A. t/m D. geldt:

Inclusief de schade, die mede wordt veroorzaakt door een eigen gebrek of bederf.

E. overspanning en inductie uitsluitend als deze het gevolg zijn van blikseminslag;

Niet verzekerd is:

schade aan *levende have* ten gevolge van inductie.

B. Storm

Verzekerd is schade door:

- A. *storm*;
- B. *sneeuwdruk*;
- C. regen, sneeuw, hagel of smeltwater als onmiddellijk gevolg van stormschade aan het *gebouw*;
- D. vernieling op last van de overheid wegens de toestand van het door *storm* beschadigde *gebouw*;
- E. breuk van delen van het *gebouw* als gevolg van hagel.

Niet verzekerd is:

- A. schade als gevolg van slecht onderhoud;
- B. schade die wordt veroorzaakt door een foutieve constructie;
- C. schade aan *roerende zaken*, die zich buiten de gebouwen bevinden of zich in gebouwen bevinden die niet tegen storm zijn verzekerd.
- D. schade die bestaat uit lichte beschadigingen die de functionaliteit niet beïnvloeden.

C. Inbraak/Diefstal

Verzekerd is schade door:

- A. diefstal van *inboedel (lijfsieraden)* tot een maximum van € 7.500,00) uit de particuliere woning en het woongedeelte van de boerderij;
- B. diefstal van producten en *levende have*;
- C. diefstal van *inboedel* na *braak* uit een ander *gebouw* dan de particuliere woning;
- D. braakschade aan de *gebouwen*;
- E. diefstal - of een poging daartoe - van materialen en voorwerpen die tot het bedrijfsgebouw, maar niet tot de functionele inrichting behoren;
- F. diefstal - of een poging daartoe - van functionele inrichting na braak aan de buitenzijde van het bedrijfsgebouw of aan dat gedeelte daarvan waarin zich de verzekerde zaken bevinden;
- G. diefstal van zaken uit de auto na *braak* tot een maximum van € 300,00 per *gebeurtenis*;
- H. gewelddadige beroving en afpersing;
- I. vandalisme gepleegd door iemand die wederrechtelijk het *gebouw* is binnengedrongen.

Niet verzekerd is:

- A. diefstal van bedrijfsmatige *machines en gereedschappen*;
- B. diefstal van bankpasjes met uitzondering van het ten laste van *verzekerde* blijvende eigen risico met een maximum van € 250,00 per *gebeurtenis*.

D. Neerslag

Verzekerd is schade door:

- A. regen, sneeuw, hagel of smeltwater onvoorzien via daken, balkons of ramen het *gebouw* binnengedrongen, als gevolg van overlopen of lekkage van daken of dakgoten of de bovengrondse afvoerpijpen daarvan;

Niet verzekerd is:

- A. schade door neerslag, binnengekomen door openstaande ramen, deuren, luiken of ventilatieopeningen;
- B. schade door neerslag, binnengekomen via de begane grond of de openbare weg;
- C. schade door neerslag als gevolg van slecht onderhoud van het *gebouw*;
- D. schade door riool- of grondwater;
- E. schade door neerslag als gevolg van installatie- en constructiefouten.

E. Uitstromen van water

Verzekerd is schade door:

- A. water en stoom, plotseling en onvoorzien gestroomd uit de waterleiding- en/of centrale verwarmingsinstallaties en uit daarop aangesloten leidingen, sanitaire en andere vast aangesloten toestellen, als gevolg van een plotseling opgetreden defect.
Uitsluitend voor de particuliere woning en het woongedeelte van de boerderij zijn ook gedekt de kosten van:
 - opsporing van het defect en van het daarmee verband houdende breek- en herstelwerk aan muren, vloeren en andere onderdelen van het gebouw;
 - herstel van de installaties, leidingen en toestellen zelf;
- B. het overlopen van water uit genoemde installaties;
- C. water plotseling en onvoorzien gestroomd uit aquaria en/of waterbedden.
Inclusief de schade, die mede wordt veroorzaakt door een eigen gebrek of bederf.

F. Koelschade

Verzekerd is:

- schade aan levensmiddelen voor eigen gebruik door een defect aan koelkasten en diepvriezers of stroomuitval langer dan 6 uur.
- met een maximum van € 3.000,00 schade aan melk in de melktank door een defect aan de melktank of stroomuitval langer dan 6 uur.

Niet verzekerd is:

schade, die wordt veroorzaakt doordat een *verzekerde* of een lid van het personeel de stroom heeft uitgeschakeld.

G. Neerstorten en omvallen

Verzekerd is schade door:

- A. neerstortende of omvallende *gebouwen/delen* van het *gebouw*;
- B. omvallende bomen;
- C. omvallen van radio-, televisie- en schotelantennes;
- D. neerstortende vliegtuigen of voorwerpen uit een vliegtuig.

Niet verzekerd is:

- A. schade als gevolg van slecht onderhoud van het *gebouw*;
- B. schade aan het *gebouw* of delen van het *gebouw*, de installatie of de accessoires, die de schade hebben veroorzaakt;
- C. schade, die is ontstaan tijdens reparatie, sloop, verbouwings- of onderhoudswerkzaamheden.

H. Aanrijding

Verzekerd is schade door:

Aanrijding met een motorrijtuig. Inclusief de schade, die mede wordt veroorzaakt door een eigen gebrek of bederf.

Niet verzekerd is:

schade aan *machines en gereedschappen*.

I. Uitstromen van mest

Verzekerd is schade door:

Het onvoorzien uitstromen of overlopen van mest uit mestbassins, mestkelders of mestputten, als gevolg van een plotseling opgetreden defect voorzover:

- de betonnen, stalen, houten en gemetselde constructies niet ouder zijn dan 20 jaar;
- de doekconstructies, binnen-afdichtingsfolies en overige constructies niet ouder zijn dan 10 jaar;
- de bovengenoemde termijnen zijn verstreken, er een geldig keuringsbewijs aanwezig is, en wordt voldaan aan de specifieke eisen van de overheid van toepassing verklaard op mestopslag middels de Algemene Maatregel van Bestuur en de daaraan verbonden richtlijnen ingevolge van de Bouwtechnische Richtlijnen Mestbassins (BRM) of de Handleiding Bouwtechnische Richtlijnen Mestbassins (HBRM), hetgeen moet worden aangetoond door een geschiktheidsverklaring van het Keuringsinstituut voor Waterleiding (KIWA) of een schriftelijk eigen bewijs, dat de bouw heeft plaatsgevonden volgens de berekeningen vastgelegd in de Bouwtechnische Richtlijnen Mestbassins (BRM).

J. Uit- of losbreken van levende have

Verzekerd is schade door:

Het uit- of losbreken van *levende have*, die door u bedrijfsmatig worden gehouden.

Niet verzekerd is:

De schade aan de *levende have* zelf.

K. Hooibroei

Verzekerd zijn:

De kosten van uithalen van hooi uit de hooiberg of het hooivak in geval van hooibroei op last van de brandweer of een gemachtigde van de *verzekeraar*.

Niet verzekerd is:

De schade aan het hooi.

L. Extra kosten particuliere woning

Verzekerd zijn:

De kosten, die moeten worden gemaakt doordat de particuliere woning door een gedekt evenement onbewoonbaar is geworden.

1.2 Alle onzekere oorzaken

Dit onderdeel geldt als aanvulling op onderdeel 1.1 van deze voorwaarden. De hierin genoemde dekkingbeperkingen en uitsluitingen blijven onverlet van kracht.

Verzekerd is schade door:

een onverwacht van buiten komend onheil of onverschillig welke andere onzekere *gebeurtenis*.

In afwijking van hetgeen in de Algemene Voorwaarden onder 3.2.2 (uitsluiting overstroming) is genoemd, is verzekerd de schade als gevolg van water, onvoorzien het *gebouw* binnengedrongen, uitsluitend als gevolg van hevige plaatselijke regenval.

Onder hevige plaatselijke regenval wordt verstaan: neerslag van tenminste 40 mm in 24 uur, 53 mm in 48 uur en 67 mm in 72 uur, op en/of nabij de locatie waar de schade is ontstaan.

Niet verzekerd is:

- A. schade uitsluitend bestaande uit krassen, schrammen of deuken;
- B. schade door ongedierte, verzakking, geleidelijk werkende invloeden;
- C. schade door grondwater, tenzij binnengedrongen via afvoerleidingen of sanitaire toestellen;
- D. schade aan contactlenzen en bij optische instrumenten schade aan lenzen, wanneer uitsluitend schade aan de lenzen is ontstaan;
- E. schade, die wordt veroorzaakt door een eigen gebrek of eigen bederf, tenzij in onderdeel 1.1 anders is bepaald.

2 Casco silo/tank

Dit onderdeel geldt als aanvulling op onderdeel 1.1 van deze voorwaarden. De hierin genoemde dekkingbeperkingen en uitsluitingen blijven onverlet van kracht.

Verzekerd is:

Een plotseling van buiten komend onheil of onverschillig welke andere onzekere *gebeurtenis*.

Niet verzekerd is:

- A. Schade die wordt veroorzaakt door een mechanische slijtage, een foutieve constructie, een verkeerde montage of een andere fout bij de productie of de opstelling;
- B. Schade die wordt veroorzaakt door grove nalatigheid door *verzekerde* of diens personeel bij het onderhoud en de exploitatie van de installatie;
- C. Schade door achterstallig onderhoud.

3 Bedrijfsschade/extra kosten, huurderving

3.1 Eigen gebouwen/zaken

Verzekerd is:

- A. Het achterwege blijven van de verwachte *brutowinst* als gevolg van materiële schade aan de *gebouwen* en/of *roerende zaken* van de *verzekeringnemer* door evenementen waartegen deze *gebouwen* en/of *roerende zaken* en/of bodem/water zijn verzekerd;
- B. De kosten van de in overleg met de *verzekeraar* genomen maatregelen om het achterwege blijven van de verwachte *brutowinst* te beperken;
- C. De kosten van herstel van verloren gegane bedrijfsmatige computergegevens na een schade aan de automatiseringsapparatuur waarvoor het recht op schadevergoeding aanwezig is.

Voorwaarde voor vergoeding is dat er een backup bestaat met actuele computergegevens, bewaard in een data safe of in een gebouw die op brandveilige wijze is afgescheiden van het gebouw waarin de installatie zich bevindt.

Niet verzekerd is:

- A. De schade na tien weken, indien onvoldoende getracht is de capaciteit van het bedrijf te herstellen
- B. Dde schade na tien weken, indien de huidige bedrijfsactiviteiten worden opgeheven;
- C. Boetes en schadevergoedingen die moeten worden betaald, wegens het niet, niet goed of niet tijdig kunnen nakomen van de contractuele verplichtingen;
- D. Het verlies van de huurinkomsten wanneer een verhuurd *gebouw* door een gedekt evenement onbruikbaar is geworden.

3.2 Huurderving

Verzekerd is:

het verlies van de huurinkomsten wanneer een verhuurd *gebouw* door een gedekt evenement onbruikbaar is geworden.

Niet verzekerd is:

- A. Het verlies van de huurinkomsten vanaf 2 maanden na het ontstaan van de schade, indien het *gebouw* niet wordt hersteld;
- B. Het verlies van de huurinkomsten vanaf 2 maanden na het ontstaan van de schade, indien gedurende deze periode *verzekerde* niet met herstel is begonnen, tenzij *verzekerde* aannemelijk maakt dat dit te wijten is aan omstandigheden waarop *verzekerde* geen invloed kan/kon uitoefenen.

4 Diefstal, Casco en Casco incl. eigen gebrek voor machines en gereedschappen

4.1 Diefstal, machines en gereedschappen

Dit onderdeel geldt als aanvulling op onderdeel 1.1 van deze voorwaarden. Met uitzondering van diefstal van bedrijfsmatige machines en gereedschappen blijven de in onderdeel 1.1 genoemde dekkingbeperkingen en uitsluitingen onverlet van kracht.

Verzekerd is:

- A. Diefstal van *machines*;
- B. Diefstal van gereedschappen na *braak* aan het *gebouw*.

Niet verzekerd is:

diefstal van gereedschappen, die zich buiten gebouwen bevinden.

4.2 Casco, machines en gereedschappen

Dit onderdeel geldt als aanvulling op onderdeel 1.1 van deze voorwaarden. Met uitzondering van diefstal van bedrijfsmatige machines en gereedschappen blijven de in onderdeel 1.1 genoemde dekkingbeperkingen en uitsluitingen onverlet van kracht.

Verzekerd is schade door:

een plotseling van buiten komend onheil of onverschillig welke andere onzekere *gebeurtenis*.

Niet verzekerd is:

- A. schade aan messen en bladen terwijl hiermee werkzaamheden werden uitgevoerd;
- B. schade die wordt veroorzaakt door fabricage- en constructiefouten, slijtage, overbelasting of foutieve montage, tenzij hierdoor een gedekte *gebeurtenis* ontstaat;
- C. schade als gevolg van bedieningsfouten en/of onoordeelkundig gebruik, waarbij schade aan het inwendige gedeelte van de *machine* ontstaat;
- D. schade aan het mechanisme van de *machine* door het opproppen van enig gewas;
- E. schade, ontstaan tijdens het oefenen voor en deelnemen aan wedstrijden en snelheidsproeven;
- F. schade veroorzaakt terwijl de verzekerde *machine* werd gebruikt voor verhuur en/of andere doeleinden dan aan de *verzekeraar* zijn opgegeven dan wel door de wet zijn toegestaan;
- G. schade, die is ontstaan terwijl de bestuurder niet wettelijk bevoegd is de *machine* te besturen of te bedienen. Deze uitsluiting geldt niet indien de bestuurder minimaal 14 jaar is en voldoende wordt aangetoond, dat hij de *machine* goed kon besturen of bedienen;

- H. schade, die wordt veroorzaakt door kwaliteitsvermindering van het voertuig of de *machine* als gevolg van gebruik, steenslag in de lak, slijtage, krassen op de ruit, corrosie, roestvorming en weersinvloeden;
- I. schade, die is veroorzaakt door bevriezing;
- J. schade, die de bestuurder van de *machine* veroorzaakt terwijl hij ten tijde van de *gebeurtenis* verkeert onder zodanige invloed van alcoholhoudende drank of enig bedwelmend middel, dat hij niet in staat moet worden geacht een *machine* naar behoren te besturen, dan wel hem dit door de wet of overheid is of zou zijn verboden. Het weigeren van een ademtest, bloed- en/of urineproef wordt hiermee gelijkgesteld.

4.3 Casco incl. eigen gebrek, machines en gereedschappen

Dit onderdeel geldt als aanvulling op onderdeel 1.1 van deze voorwaarden. Met uitzondering van diefstal van bedrijfsmatige machines en gereedschappen blijven de in onderdeel 1.1 genoemde dekkingsbeperkingen en uitsluitingen onverlet van kracht.

Verzekerd is schade door:

- A. een plotseling van buiten komend onheil of onverschillig welke andere onzekere *gebeurtenis*;
- B. reparatie-, constructie-, materiaalfouten of eigen gebrek;
Dit onderdeel geeft dekking als *verzekeringnemer* in redelijkheid al het mogelijke heeft gedaan om de schade zelf op de leverancier, dealer of fabrikant van de *machine* te verhalen.
- C. het doorbranden van motoren van tractoren en zelfaangedreven landbouwmachines.

Niet verzekerd is:

- A. schade aan messen en bladen terwijl hiermee werkzaamheden werden uitgevoerd;
- B. schade die wordt veroorzaakt door slijtage, tenzij hierdoor een gedekte *gebeurtenis* ontstaat
- C. schade als gevolg van bedieningsfouten en/of onoordeelkundig gebruik, waarbij schade aan het inwendige gedeelte van de *machine* ontstaat;
- D. schade aan het mechanisme van de *machine* door het opproppen van enig gewas;
- E. schade, ontstaan tijdens het oefenen voor en deelnemen aan wedstrijden en snelheidsproeven;
- F. schade veroorzaakt terwijl de *machine* werd gebruikt voor verhuur en/of andere doeleinden dan aan de *verzekeraar* zijn opgegeven dan wel door de wet zijn toegestaan;
- G. schade, die is ontstaan terwijl de bestuurder niet wettelijk bevoegd is de *machine* te besturen of te bedienen. Deze uitsluiting geldt niet indien de bestuurder minimaal 14 jaar is en voldoende wordt aangetoond, dat hij de *machine* goed kon besturen of bedienen;
- H. schade, die wordt veroorzaakt door kwaliteitsvermindering van het voertuig of de *machine* als gevolg van gebruik, steenslag in de lak, slijtage, krassen op de ruit, corrosie, roestvorming en weersinvloeden;
- I. schade die is veroorzaakt door bevriezing;
- J. schade, die de bestuurder van de *machine* veroorzaakt terwijl hij ten tijde van de *gebeurtenis* verkeert onder zodanige invloed van alcoholhoudende drank of enig bedwelmend middel, dat hij niet in staat moet worden geacht een *machine* naar behoren te besturen, dan wel hem dit door de wet of overheid is of zou zijn verboden. Het weigeren van een ademtest, bloed- en/of urineproef wordt hiermee gelijkgesteld.

5 Milieuschade aan bodem/water

Deze verplichtingen en eisen zijn een aanvulling op het onderdeel milieu als vermeld op het polisblad en zijn altijd van toepassing.

- Bovengrondse tanks

De opslag van vloeibare aardolieproducten in bovengrondse tanks dient te voldoen aan de voorschriften, zoals opgenomen in CPR 9-6. - **Mestopslag**

De opslag van dunne mest, anders dan in kelders, dient plaats te vinden conform de in de Bouwtechnische Richtlijnen Mestbassins (BRM) 1990 opgenomen bepalingen. Dekking voor schade als gevolg van het falen van de opslagvoorziening geldt alleen gedurende de voor de betreffende voorziening van toepassing zijnde referentieperiode, eventueel verlengd door een met de verzekeraar nader overééngekomen termijn.

- Bestrijdingsmiddelen

1. De opslag van bestrijdingsmiddelen tot en met 400 kg dient te voldoen aan de voorschriften van het Bestrijdingsmiddelenbesluit.

2. De opslag van bestrijdingsmiddelen in hoeveelheden groter dan 400 kg dient te voldoen aan de voorschriften CPR 15-3. - **Gevaarlijke stoffen**

De verpakking van gevaarlijke stoffen moet dicht zijn, geschikt voor de betreffende stof en voldoende sterk. De opslag van gevaarlijke stoffen dient plaats te vinden conform de richtlijn voor de opslag van gevaarlijke stoffen tot 10 ton CPR 15-1. Baden of open bakken met vloeibare gevaarlijke stoffen dienen te worden opgesteld op een vloeistofdichte vloer, die met de wanden een vloeistofdichte bak vormt met een inhoud die tenminste gelijk is aan de inhoud van het/de grootste bad/bak plus 10% van de gezamenlijke inhoud van de overige baden/bakken. Gemorste dan wel gelekte of anderszins vrijgekomen gevaarlijke stoffen dienen direct te worden opgeruimd teneinde bodem- en waterverontreiniging te voorkomen.

- Vloeistofdichte vloeren

De gedeelten van het risico-adres waar door handelingen gevaarlijke vloeistoffen op of in de bodem kunnen komen, moeten zijn voorzien van een vloeistofdichte vloer dan wel een andere bodembeschermende voorziening, die bestand is tegen die vloeistoffen.

De vloer of een andere bodembeschermende voorziening dient zodanig te zijn uitgevoerd dat de vloeistoffen niet in de bodem en/of het riool c.q. oppervlaktewater kunnen geraken. De vloer dan wel ander bodembeschermende voorzieningen dienen periodiek, doch minimaal 1 keer per half jaar, door verzekeringnemer te worden gecontroleerd op gebreken. Eventuele gebreken dienen direct te worden hersteld. Van deze controles dient verzekeringnemer een logboek bij te houden. Verzekerde heeft de plicht de verzekeraar op eerste verzoek het originele logboek ter inzage te geven.

Verzekerd zijn:

- A. de kosten van *sanering* van het/de op de polis genoemde risico-adres(sen) indien de *sanering* betrekking heeft op een *verontreiniging* die het rechtstreekse en uitsluitende gevolg is van een *emissie*, veroorzaakt door één of meer van buitenkomend(e) onheil(en), mits het verzekerde gevaar zich op het/de op de polis genoemde risico-adres(sen) heeft verwezenlijkt;
- B. de kosten van *sanering* van het risico-adres indien de *sanering* betrekking heeft op een *verontreiniging* die het rechtstreekse en uitsluitende gevolg is van een *emissie*, veroorzaakt door enig eigen gebrek van *gebouwen* en *roerende zaken*, veroorzaakt door fouten in ontwerp, constructie, uitvoering of materiaalkeuze;
- C. de kosten van *sanering* zoals bovengenoemd onder A en B bij *derden*, inclusief de kosten en/of schade aan zaken die het gevolg zijn van de *sanering*, alsmede andere schade aan zaken van derden met dien verstande dat de oorzaak van een *emissie* zich op het risico-adres heeft verwezenlijkt en de andere schade aan zaken is voorgevallen buiten de genoemde risico-adressen en voortvloeit uit een *verontreiniging* van de bodem, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang);

D. met een maximum van € 100.000,00 per *emissie* of reeks van *emissies* die met elkaar samenhangen (en maximaal € 200.000,00 per jaar):

1. schade aan andere zaken van *verzekerde* als gevolg van een *verontreiniging* van de bodem, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang), die het gevolg is van een *emissie* veroorzaakt door één of meer gedekte oorzaken van deze verzekering. De oorzaak moet ontstaan op het verzekerde risico-adres;
2. schade indien het verzekerde gevaar zich buiten het in de polis genoemde risico-adres heeft verwezenlijkt;
3. schade ten gevolge van grove schuld of grove nalatigheid van een *verzekerde*;
4. de schade aan zaken van derden als genoemd onder sub C van deze dekking met dien verstande dat deze schade is voorgevallen op de genoemde risico-adressen.

De *verontreiniging* moet ontstaan tijdens de looptijd van de verzekering.

Niet verzekerd zijn:

- A. de kosten veroorzaakt door, optredende bij of voortvloeiende uit een *verontreiniging* waarvan de oorzaak van de *emissie* zich heeft gemanifesteerd voor het ingaan van deze dekking en die reeds aanwezig is op het moment dat de oorzaak van de *emissie* zich manifesteert;
- B. de kosten door schade als gevolg van een *handelen of nalaten* dat in strijd is met enig van overheidswege gegeven voorschrift ter zake van het milieu, indien dit is geschied in opdracht van of met goedvinden van een *verzekerde*.

Indien de bedoelde verzekerde een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze uitsluiting onder verzekerde verstaan een lid van de directie of bedrijfsleiding alsmede enige functionaris in dienst van verzekerde die door een lid van de directie is belast met een bijzondere verantwoordelijkheid voor de naleving van eerder genoemde voorschriften;

- C. de kosten door schade als gevolg van genetische modificatie;
- D. de kosten door schade, die veroorzaakt is door of samenhangt met de ondergrondse opslag van stoffen in tanks.

6 Elektronica

Dit onderdeel geldt als aanvulling op onderdeel 1.1 van deze voorwaarden. De hierin genoemde dekkingsbeperkingen en uitsluitingen blijven onverlet van kracht.

Verzekerd is:

Materiele schade aan of verlies van de elektrische en/of elektronische (onderdelen van) apparaten of installaties die behoren tot (de uitoefening van) het agrarisch bedrijf van de verzekerde en aanwezig zijn op het risico-adres, veroorzaakt door een onverwacht van buiten komend onheil of onverschillig welke andere onzekere gebeurtenis. Eigen gebrek is meeverzekerd, maar uitsluitend als de apparatuur of installatie minder dan 5 jaar oud is.

Tot de apparaten of installaties behoren ook:

- alle bekabelingen en aansluitingen.

Hieronder vallen niet:

- (onderdelen van) zelfrijdende werktuigen en andere motorrijtuigen met een vermogen van meer dan 7pk/5kw.

Niet verzekerd is schade:

- bestaande uit slijtage, corrosie, oxidatie en enig ander geleidelijk bederf als natuurlijk gevolg van de gewone werking en het normaal gebruik van de installatie;
- aan externe informatiedragers zoals banden, schijven, platen, films, kaarten en dergelijke; -van esthetische aard zoals krassen, schrammen, deuken of andere lichte beschadigingen, tenzij de beschadiging van invloed is op het functioneren van de installatie; -aan onderdelen die periodiek vervangen moeten worden.

7 Rundvee ongeval/ziekte

Dit onderdeel geldt als aanvulling op onderdeel 1.1 van deze voorwaarden. De hierin genoemde dekkingbeperkingen en uitsluitingen blijven onverlet van kracht.

Verzekerd is schade:

- *dood en/of afvoer* als gevolg van een *ongeval* of *ziekte*, waarvan de oorzaak binnen de looptijd van de verzekering ligt en mits hierdoor meer dan één dier wordt getroffen.

Niet verzekerd is:

- A. schade aan melkkoeien ouder dan 12 jaar;
- B. schade aan jongvee jonger dan 3 maanden en/of mestkalveren;
- C. schade-oorzaken waarvoor door de overheid, semi-overheid of andere organisaties enige vergoedingsregeling bestaat;
- D. schade door of ontstaan uit vordering;
- E. schade door pootandoeningen, die niet het gevolg zijn van een andere ziekte;
- F. schade door ueraandoeningen; wel verzekerd is schade als gevolg van zomerwrang en koepokken.

8 Transport

Dit onderdeel geldt als aanvulling op onderdeel 1.1 van deze voorwaarden. De hierin genoemde dekkingbeperkingen en uitsluitingen blijven onverlet van kracht.

Verzekerd is schade:

bij *transportongevallen* tijdens het vervoer met eigen auto's en/of tractoren.

Niet verzekerd is:

- A. schade die wordt veroorzaakt door de kwaliteit van de producten;
- B. schade die wordt veroorzaakt doordat producten onvoldoende of gebrekkig zijn verpakt, bedekt of aan/op het voertuig zijn bevestigd;
- C. schade die wordt veroorzaakt door het rijden zonder een geldig rijbewijs, tenzij kan worden bewezen dat het ongeval niet werd veroorzaakt door gebrek aan rijvaardigheid.

9 Aansprakelijkheid machines

In afwijking van het gestelde in de begripsomschrijvingen, zoals vermeld in de algemene voorwaarden, worden in dit onderdeel als verzekerde aangemerkt:

- A. de *verzekeringnemer*;
- B. de eigenaar, de bezitter, de houder, de bestuurder en de passagiers van het verzekerde object; C. de werkgever van de onder a en b genoemde *verzekerden*, indien hij krachtens artikel 6:170 van het Burgerlijk Wetboek aansprakelijk is voor de *schade* door een verzekerde veroorzaakt; voor de werkgever die niet tevens de *verzekeringnemer* is, geldt de verzekering slechts indien de verzekerde die de *schade* veroorzaakte zelf jegens de maatschappij *aanspraak* op vergoeding heeft.

Met voorbijgaan aan hetgeen anders in de polisvoorwaarden mocht zijn bepaald, wordt dit onderdeel 10 geacht te voldoen aan de door of krachtens de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen (WAM) gestelde eisen.

Verzekerd is:

- A. voor alle *verzekerden* tezamen tot maximaal het verzekerde bedrag per *gebeurtenis* de aansprakelijkheid van de verzekerde voor *schade* aan personen en zaken - met inbegrip van de daaruit voortvloeiende *schade* - die tijdens de verzekeringsduur met of door het landbouwwerktuig en/of aanhangwagen veroorzaakt is;

- B. de benadeelde die *schade* heeft geleden welke grond oplevert voor toepassing van de WAM of de daarmee overeenkomende Belgische of Luxemburgse Wet kan aan deze verzekering de rechten ontlennen die de toepasselijke wet en haar uitvoeringsbesluiten hem toekennen, zulks tot ten hoogste de krachtens die wetten voorgeschreven bedragen;
 - C. de aansprakelijkheid voor *schade* veroorzaakt door zaken die zich bevinden in/op, dan wel vallen of gevallen zijn uit/van het verzekerd object en/of de aanhangwagen;
 - D. de aansprakelijkheid voor *schade* veroorzaakt met of door het verzekerd object als gevolg van beschadiging van ondergrondse eigendommen, wegzuiging van water, grondverzakking, grondverschuiving of trillingen;
 - E. tot ten hoogste € 125.000,00 per *gebeurtenis*, de aansprakelijkheid voor *schade* met of door het verzekerde object toegebracht aan andere zaken van de verzekerde.
- Schade* bestaande uit *waardevermindering* en/of bedrijfsschade is uitgesloten.
Per *gebeurtenis* geldt hiervoor een eigen risico van € 900,00.
- F. de aansprakelijkheid van de verzekerde als werkgever ten opzichte van de werknemer voor schade, die ontstaat terwijl de werknemer bestuurder (of inzittende) is van dit motorrijtuig en in het kader van de taakvervulling door de werknemer wordt gebruikt.

Niet verzekerd is:

- A. de aansprakelijkheid voor *schade* aan het verzekerd object en aan de lading en de last van het verzekerd object met inbegrip van de daaruit voortvloeiende *schade*. Onder last wordt mede verstaan een object voortbewogen door of gekoppeld aan het verzekerd object;
- B. de aansprakelijkheid van hen die zich door diefstal of geweldpleging de macht over het verzekerd object hebben verschaffd en van hen die - dit wetende - het verzekerd object zonder geldige reden gebruiken;
- C. de aansprakelijkheid voor *schade*, die is ontstaan terwijl de bestuurder niet wettelijk bevoegd is de *machine* te besturen of te bedienen. Deze uitsluiting geldt niet indien de bestuurder minimaal 14 jaar is en voldoende wordt aangetoond, dat hij de *machine* goed kon besturen of bedienen;
- D. de aansprakelijkheid voor *schade* ontstaan tijdens het oefenen voor en deelnemen aan wedstrijden en snelheidsproeven;
- E. de aansprakelijkheid voor *schade* veroorzaakt terwijl de verzekerde *machine* werd gebruikt voor verhuur en/of andere doeleinden dan aan de *verzekeraar* zijn opgegeven dan wel door de wet zijn toegestaan;
- F. de aansprakelijkheid van hem wiens gebondenheid uitsluitend voortvloeit uit een door of namens hem aangegane contractuele verplichting;
- G. de aansprakelijkheid van hem wiens gebondenheid uitsluitend voortvloeit uit een boete- of garantiebeding, behalve indien en voor zover deze zelfde aansprakelijkheid ook zou hebben bestaan zonder deze bedingen.

Verhaalsrecht van de *verzekeraar*:

In alle gevallen waarin de *verzekeraar* op grond van wettelijke bepalingen een schadevergoeding verschuldigd wordt, hoewel de verzekerde geen rechten aan deze verzekering kan ontlennen, is de maatschappij gerechtigd de door haar verschuldigde schadevergoeding alsmede de kosten te verhalen op de aansprakelijke *verzekerden* en de *verzekeringnemer*.

de *verzekeraar* zal van haar verhaalsrecht geen gebruik maken tegenover de verzekerde die aantoont dat de omstandigheden op grond waarvan hij geen rechten aan deze verzekering kan ontlennen, zich buiten zijn weten en tegen zijn wil hebben voorgedaan en dat hem ter zake van deze omstandigheden redelijkerwijs geen verwijt treft. Indien de *schade* van een benadeelde door een ander dan de *verzekeringnemer* is veroorzaakt, nadat de dekking volgens artikel 3.8 van de Algemene Voorwaarden is geëindigd ten gevolge van overlijden, zal de *verzekeraar* van haar verhaalsrecht tegenover de *verzekeringnemer* geen gebruik maken.

10 Aansprakelijkheid werkgevers/werknemers verkeersdeelname

In afwijking van het gestelde in de begripsomschrijvingen, zoals vermeld in de algemene voorwaarden, gelden voor dit onderdeel de volgende begripsomschrijvingen

Verzekeringnemer

Verzekeringnemer als werkgever van de verzekerde.

Verzekerde(n)

De werknemer van *verzekeringnemer* als bestuurder, in- of opzittende van het onder lid c bedoelde motorrijtuig. Met werknemer wordt gelijkgesteld degene als bedoeld in lid 4 van artikel 7:658 B.W.

Motorrijtuig

Het motorrijtuig w.o land- en werkmateriaal dat door *verzekerde* ten behoeve van het verrichten van arbeid voor *verzekeringnemer* wordt gebruikt.

Verzekerde is:

A. Basis

De verzekering dekt, tot maximaal het in de polis genoemde verzekerde bedrag, de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de verzekeringnemer op grond van artikel 7:611 BW en artikel 7:658 BW voor niet elders verzekerde (personen- en zaak)schade als gevolg van een ongeval tijdens het besturen van een motorrijtuig in de uitoefening van werkzaamheden ten behoeve van de verzekeringnemer gedurende de looptijd van deze verzekering. De werking van artikel 7:611 BW wordt tevens geacht van kracht te zijn voor uitzendkrachten, oproepkrachten, gedetacheerden en stagiaires. De verzekering dekt tevens de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de verzekeringnemer op grond van artikel 7:611 BW en artikel 7:658 BW voor ongevallen, de inzittende overkomen, van het ogenblik dat zij instappen tot het ogenblik dat zij zijn uitgestapt uit het motorrijtuig alsmede voor ongevallen, de inzittenden overkomen, terwijl zij gedurende de rit langs de weg noodreparaties aan dat motorrijtuig verrichten of hierbij behulpzaam zijn dan wel tijdens het oponthoud bij een tankstation.

B. Verkeersdeelname door middel van openbaar vervoer, fiets of als voetganger.

De verzekering dekt, tot maximaal het in de polis genoemde verzekerde bedrag, de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de verzekeringnemer op grond van artikel 7:611 BW en artikel 7:658 B.W. voor niet elders verzekerde (personen- en zaak) schade als gevolg van een ongeval tijdens verkeersdeelname in de uitoefening van werkzaamheden ten behoeve van de verzekeringnemer gedurende de looptijd van deze verzekering.

Onder deelname aan het verkeer wordt verstaan:

- het gebruikmaken van het openbaar vervoer als passagier
- het deelnemen aan het verkeer per fiets of als voetganger

C. Woon- / werkverkeer

De verzekering dekt niet elders verzekerde schade van een werknemer als gevolg van een ongeval tijdens woon-/ werkverkeer.

Onder schade wordt verstaan personenschade waarvoor behandeling door een medicus heeft plaatsgevonden. Zaakschade is uitsluitend verzekerd indien er sprake is van gedekte personenschade. Onder woon-/ werkverkeer wordt verstaan het verkeer tussen de woonplaats en de locatie waar de werkzaamheden voor de verzekeringnemer worden uitgevoerd via de meest gangbare route voor zover dit redelijkerwijs mogelijk is.

In afwijking op het vermelde in de algemene voorwaarden is dit onderdeel uitsluitend van kracht in Europa en de landen grenzend aan de Middellandse Zee.

Niet verzekerd is:

Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid voor schade:

- die voortvloeit uit het deelnemen aan snelheidsritten en wedstrijden en alle andere wedstrijden, met uitzondering van betrouwbaarheids-, puzzel-, oriëntatie-, regelmatigheids- en behendigheidsritten, waarbij het snelheidselement niet bepalend is, die uitsluitend binnen Nederland worden gehouden en waarvan de duur niet langer is dan 24 uur;
- veroorzaakt door, optredende bij of voortvloeiende uit atoomkernreacties, onverschillig hoe en waar de reactie is ontstaan;

C. veroorzaakt door of ontstaan uit gewapend conflict, burgeroorlog, opstand, binnenlandse onlusten, oproer en mouterij.

Genoemde vormen van molest worden nader gedefinieerd in de tekst, welke door het Verbond van Verzekeraars in Nederland d.d. 2 november 1981 ter griffie van de Arrondissementsrechtbank in 'sGravenhage is gedeponereerd;

D. die voor een verzekerde het beoogde of zekere gevolg is van zijn handelen of nalaten;

E. veroorzaakt terwijl de verzekerde:

niet in het bezit is van een voor het besturen van het motorrijtuig voorgeschreven rijbewijs; op grond van een rechterlijke uitspraak niet tot het besturen van het motorrijtuig bevoegd is;

F. ontstaan terwijl de verzekerde ten tijde van het verkeersongeval krachtens artikel 8 WVV (gebruik van alcohol of van een andere stof die de rijvaardigheid beïnvloedt) verboden was of zou zijn het motorrijtuig te besturen. De verzekeraar zal op deze uitsluiting geen beroep doen indien het Openbaar Ministerie op grond van de richtlijnen voor het strafvervolgingsbeleid de verzekerde een transactievoorstel doet of zou hebben gedaan.

Indien blijkt dat de door deze verzekering gedekte aansprakelijkheid eveneens onder een andere verzekering is gedekt of daaronder zou zijn gedekt indien de onderhavige verzekering niet zou hebben bestaan of niet van oudere datum zou zijn geweest dan de andere verzekering, geldt de onderhavige verzekering als verschil in voorwaarden en verzekerd bedrag van die andere verzekering.

Eigen risico

Voor deze verzekering geldt geen eigen risico, behoudens de volgende uitzonderingen:

1. voor schade aan het voertuig van het personeelslid zoals bedoeld in dekking A.(Basis) alsmede de daarmee verbandhoudende eigen risico's en verlies van B/M-korting, geldt een eigen risico van € 600,00 per gebeurtenis.
2. voor dekking B. (Verkeersdeelname door middel van openbaar vervoer, fiets of als voetganger) geldt een eigen risico van € 600,00 per gebeurtenis.

11 Aansprakelijkheid bedrijf

In aanvulling op de begripsomschrijvingen, zoals vermeld in de algemene voorwaarden, wordt in dit onderdeel mede als verzekerde aangemerkt:

- A. de ondergeschikten van *verzekerde* met betrekking tot werkzaamheden die zij voor *verzekerde* in diens *verzekerde* hoedanigheid verrichten alsmede andere personen, niet zelfstandig een beroep of bedrijf uitoefenende voorzover de *verzekerde* daarvoor aansprakelijk is;
- B. degenen die bij het verrichten van werkzaamheden, waarvoor geen passende beloning in geld, zaken, producten, of in het verrichten van een tegenprestatie wordt gegeven, ten behoeve van het in de polis genoemde bedrijf van de *verzekeringnemer* schade aan anderen dan de *verzekerden* veroorzaken.

11.1 Bedrijfsaansprakelijkheid

Verzekerd is:

A. De aansprakelijkheid van *verzekerde* voor *schade* van *derden* mits:

1. de *aanspraak* terzake daarvan voor de eerste maal tegen *verzekerde* is ingesteld tijdens de *geldigheidsduur* van de verzekering en tevens tijdens deze *geldigheidsduur* schriftelijk bij de *verzekeraar* is aangemeld of de *aanspraak* voortvloeit uit een *omstandigheid*, die tijdens de *geldigheidsduur* van de verzekering voor de eerste maal bekend is geworden bij de *verzekerde* en schriftelijk bij de *verzekeraar* is aangemeld; en
2. de *aanspraak* respectievelijk de *omstandigheid* voor de ingangsdatum van de verzekering bij de *verzekeringnemer* of de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was of redelijkerwijs had kunnen zijn.

Indien een *omstandigheid* tijdens de *geldigheidsduur* van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de *verzekeraar* is aangemeld, zal de *aanspraak* die daaruit (ongeacht op welk tijdstip) voortvloeit, geacht worden te zijn ingesteld op de datum van melding van deze *omstandigheid*.

B. De aansprakelijkheid voor schade aan personen in verband met een *milieu-aantasting*.

Niet verzekerd is:

A. werkgeversaansprakelijkheid

De verzekering dekt onder deze rubriek niet de aansprakelijkheid van *verzekerde* tegenover ondergeschikten.

B. milieu-aantasting

De verzekering dekt onder deze rubriek niet de aansprakelijkheid van *verzekerde* voor schade aan zaken in verband met *milieu-aantasting*.

Het bepaalde in onderstaande c, d en e is alleen van toepassing voor de *milieu-aantasting* door producten/diensten als bepaald onder 12.1.B:

C. bereddingskosten eigen locatie

De kosten (door wie ook gemaakt) teneinde de *milieu-aantasting* op en de gevolgen daarvan voor een locatie van *verzekerde* te beperken of ongedaan te maken, behoudens voorzover *verzekerde* aantoont, dat deze kosten tevens *bereddingskosten* zijn.

D. genetische *schade*

De aansprakelijkheid voor genetische *schade*.

E. overtreding voorschriften

De aansprakelijkheid voor *schade* ten gevolge van een *handelen of nalaten* dat bewust in strijd is met enig van overheidswege gegeven voorschrift terzake van het milieu, indien zulks is geschied in opdracht van of met medeweten van *verzekerde*. Indien de betreffende *verzekerde* een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze uitsluiting onder *verzekerde* verstaan (een lid van) het bestuur, de directie of de bedrijfsleiding, alsmede enige functionaris in dienst van *verzekerde*, die door (een lid van) het bestuur of de directie is belast met bijzondere verantwoordelijkheid voor de naleving van eerder genoemde voorschriften.

F. jagersaansprakelijkheid

De aansprakelijkheid voor *schade* veroorzaakt in verband met het bezit en/of het gebruik van vuurwapens tijdens de jacht is niet gedekt.

G. asbest *schade*

De aansprakelijkheid voor schade door, voortvloeiende uit of verband houdend met asbest is van deze verzekering uitgesloten.

11.2 Werkgeversaansprakelijkheid

In afwijking van het bepaalde in de begripsomschrijvingen, zoals vermeld in de algemene voorwaarden, wordt in dit onderdeel onder ongeval, beroepsziekte en omstandigheid verstaan:

1. ongeval: een plotseling van buiten af en ongewild op het lichaam van een ondergeschikte inwerkend geweld;
2. beroepsziekte: een aantasting van de gezondheid niet zijnde het gevolg van een ongeval van een ondergeschikte, waarvoor de *verzekerde* jegens de ondergeschikte aansprakelijk is;
3. omstandigheid (beroepsziekte): een op het moment van melding van de omstandigheid aantoonbare aantasting van de gezondheid van een ondergeschikte, waarvan in redelijkheid kan worden aangenomen dat deze zal leiden tot een (gedekte) *aanspraak*.

Omstandigheden die voortvloeien uit of verband houden met dezelfde oorzaak worden als één omstandigheid beschouwd en worden geacht te zijn gemeld ten tijde dat de eerste omstandigheid is aangemeld.

Terzake van beroepsziekten geldt als omstandigheid de definitie zoals hierboven bepaald en voor ongevallen geldt als *omstandigheid* de definitie zoals omschreven in de begripsomschrijvingen van de algemene voorwaarden.

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde tegenover ondergeschikten voor schade uit ongeval of beroepsziekte verband houdende met het verrichten van activiteiten voor verzekerde mits:

1. de *aanspraak* terzake daarvan voor de eerste maal tegen *verzekerde* is ingesteld tijdens de *geldigheidsduur* van de verzekering en tevens tijdens deze *geldigheidsduur* schriftelijk bij de *verzekeraar* is aangemeld of de *aanspraak* voortvloeit uit een *omstandigheid* die tijdens de *geldigheidsduur* van de verzekering voor de eerste maal bekend is geworden bij de verzekerde en schriftelijk bij de *verzekeraar* is aangemeld; en
2. de *aanspraak* respectievelijk de *omstandigheid* voor de ingangsdatum van de verzekering bij de *verzekeringnemer* of de aansprakelijk gestelde *verzekerde* niet bekend was of redelijkerwijs had kunnen zijn.

Indien een *omstandigheid* tijdens de *geldigheidsduur* van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de *verzekeraar* is aangemeld, zal de *aanspraak* die daaruit (ongeacht op welk tijdstip) voortvloeit, geacht worden te zijn ingesteld op de datum van melding van deze *omstandigheid*.

In aanvulling op vorenstaande is verzekerd:

de aansprakelijkheid van de verzekeringnemer voor schade die een verzekerde lijdt in verband met het verrichten van werkzaamheden voor de verzekeringnemer of verband houdend met (deelname aan) arbeidsgerelateerde activiteiten. Deze aanvullende dekking heeft uitsluitend betrekking op de aansprakelijkheid die uit hoofde van de artikelen 7:611 en 6:248 BW op de werkgever rust indien hij niet heeft gezorgd voor een (naar rechterlijk oordeel) behoorlijke verzekering die dekking biedt tegen het inkomensverlies van zijn ondergeschikten als gevolg van een ongeval.

Deze aanvullende dekking is van kracht als:

- de werkgever ondanks het sluiten van een (volgens onderstaand criterium) behoorlijke verzekering aansprakelijk is voor (een deel van) de schade van de verzekerde;
- de werkgever geen behoorlijke verzekering (volgens onderstaand criterium) heeft afgesloten; in dat geval geldt een eigen risico ter grootte van hetgeen uitgekeerd zou zijn uit hoofde van die behoorlijke verzekering. Dit eigen risico zal niet worden toegepast indien de werkgever redelijkerwijs geen verwijt valt te maken dat hij die behoorlijke verzekering niet heeft afgesloten.

Onder een behoorlijke verzekering wordt in dit verband verstaan: een (collectieve) schade- of sommenverzekering waarop bij blijvende invaliditeit tenminste 1 keer het jaarloon is verzekerd, tenzij uit hoofde van wetgeving of (collectieve) arbeidsovereenkomst een ander verzekerd bedrag is voorgeschreven (in dat geval geldt dat andere verzekerde bedrag). Onder deze aanvullende dekking is niet begrepen:

1. schade waarvoor een aanspraak kan worden gemaakt op vergoedingen uit andere hoofde zoals een andere verzekering, voorziening of (wettelijke) regeling indien en voor zover deze verzekering niet zou hebben bestaan; in dat geval verzekert deze aanvullende dekking uitsluitend het verschil tussen het bedrag waarvoor de verzekeringnemer aansprakelijk is en de uitkeringen uit andere hoofde;
2. schade door deelname aan het verkeer als bestuurder of passagier van een motorrijtuig met uitzondering van schade door deelname aan het verkeer als passagier van het openbaar vervoer;
3. schade door een ongeval dat heeft plaatsgevonden voor 1 januari 2009.

Niet verzekerd is:

A. overtreding voorschriften

De verzekering onder deze rubriek dekt niet de aansprakelijkheid voor *schade* ten gevolge van een *handelen of nalaten* dat bewust in strijd is met enig van overheidswege gegeven voorschrift terzake van arbeidsomstandigheden, indien zulks is geschied in opdracht van of met medeweten van *verzekerde*. Indien de betreffende *verzekerde* een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze uitsluiting onder *verzekerde* verstaan (een lid van) het bestuur, de directie of de bedrijfsleiding, alsmede enige functionaris in dienst van *verzekerde* die door (een lid van) het bestuur of de directie is belast met bijzondere verantwoordelijkheid voor de naleving van eerder genoemde voorschriften.

B. asbest *schade*

De aansprakelijkheid voor schade door, voortvloeiende uit of verband houdend met asbest is van deze verzekering uitgesloten.

12 Aansprakelijkheid particulier

In aanvulling op de begripsomschrijvingen, zoals vermeld in de algemene voorwaarden, wordt in dit onderdeel mede als verzekerde aangemerkt:

- A. het personeel, dat huishoudelijke werkzaamheden verricht, voorzover hun aansprakelijkheid verband houdt met werkzaamheden ten behoeve van een *verzekerde*;
- B. hun meerderjarige ongehuwde kinderen, waaronder pleeg- en stiefkinderen, die voor studie uitwonend zijn.

Verzekerd is:

A. De aansprakelijkheid van *verzekerde* voor *schade* aan *derden* mits:

- 1. de *aanspraak* terzake daarvan voor de eerste maal tegen *verzekerde* is ingesteld tijdens de *geldigheidsduur* van de verzekering en tevens tijdens deze *geldigheidsduur* schriftelijk bij de *verzekeraar* is aangemeld of de *aanspraak* voortvloeit uit een *omstandigheid*, die tijdens de *geldigheidsduur* van de verzekering voor de eerste maal bekend is geworden bij de *verzekerde* en schriftelijk bij de *verzekeraar* is aangemeld; en
- 2. de *aanspraak*, respectievelijk de *omstandigheid* voor de ingangsdatum van de verzekering bij de *verzekeringnemer* of de aansprakelijk gestelde *verzekerde* niet bekend was of redelijkerwijs had kunnen zijn.

Indien een *omstandigheid* tijdens de *geldigheidsduur* van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de *verzekeraar* is aangemeld, zal de *aanspraak* die daaruit (ongeacht op welk tijdstip) voortvloeit, geacht worden te zijn ingesteld op de datum van melding van deze *omstandigheid*.

B. Indien op één polis meerdere gezinnen zijn verzekerd, is de aansprakelijkheid voor schade aan zaken van de *verzekerden* ten opzichte van elkaar verzekerd, voor zover:

- 1. deze gezinnen afzonderlijke woningen bewonen en gescheiden huishoudingen voeren;
- 2. en het geen *schade* betreft aan het agrarisch bedrijf van de *verzekeringnemer*;
- 3. en de *verzekerden* terzake van het gebeurde geen aanspraken uit anderen hoofde hebben;
- 4. en de schadeveroorzaker en de schadelijder niet deel uitmaken van hetzelfde gezin;
- 5. en de *schade* is veroorzaakt in de particuliere hoedanigheid van *verzekerde*.

C. Met betrekking tot onroerende zaken is verzekerd de aansprakelijkheid van *verzekeringnemer* of één van de inwonende *verzekerden*:

- 1. als bezitter van het door hem bewoonde pand met de daarbij behorende bebouwingen, ook indien een deel daarvan wordt verhuurd;
- 2. als bezitter van een woning, die hetzij door de bezitter niet meer wordt bewoond, doch die hij nog wel in bezit heeft, hetzij reeds in bezit werd verkregen, doch door hem nog niet wordt bewoond;
- 3. als bezitter van een in Europa gelegen tweede woning mits deze niet uitsluitend dient tot verhuur aan *derden*;
- 4. als bezitter van een woonboot;
- 5. voor *schade* veroorzaakt door *brand* aan de door hem voor vakantiedoeleinden gehuurde, in het buitenland gelegen woning en daartoe behorende *inboedel*;

Overige gevallen van aansprakelijkheid voor *schade* door onroerende zaken, waaronder aansprakelijkheid voor *schade* door een onroerende zaak in aanbouw of exploitatie, is niet gedekt.

D. De in de begripsomschrijving genoemde verzekerde kinderen (*verzekerde* sub. d en e) zijn verzekerd voor de aansprakelijkheid indien zij tijdens vakantie of vrije tijd werkzaamheden voor anderen dan *verzekerden* verrichten al dan niet tegen betaling. *Aanspraken* van de werkgever of diens rechtverkrijgenden of nagelaten betrekkingen zijn niet gedekt.

Niet verzekerd is:

- A. de aansprakelijkheid verband houdende met het uitoefenen van een (neven)beroep of (neven)bedrijf en het verrichten van betaalde arbeid;
- B. de aansprakelijkheid voor *schade* door het niet, niet goed of niet tijdig nakomen van een overeenkomst;
- C. de aansprakelijkheid voor *schade* veroorzaakt in verband met het bezit en/of het gebruik van vuurwapens tijdens de jacht is niet gedekt.

13 Aansprakelijkheid jacht

In afwijking van het gestelde in de begripsomschrijvingen, zoals vermeld in de algemene voorwaarden, worden in dit onderdeel als verzekerde aangemerkt:

- A. degene, die als zodanig in de polis is genoemd;
- B. degene, die door of krachtens de Flora- en Faunawet als zodanig worden aangemerkt.

Met voorbijgaan aan hetgeen anders in de polisvoorwaarden mocht zijn bepaald, wordt dit onderdeel 13 geacht te voldoen aan de door of krachtens de Flora- en Faunawet gestelde eisen.

Verzekerd is:

A. de aansprakelijkheid van verzekerde voor *schade* van *derden* mits:

1. de *aanspraak* terzake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerde is ingesteld tijdens de *geldigheidsduur* van de verzekering en tevens tijdens deze *geldigheidsduur* schriftelijk bij de *verzekeraar* is aangemeld of de *aanspraak* voortvloeit uit een *omstandigheid*, die tijdens de *geldigheidsduur* van de verzekering voor de eerste maal bekend is geworden bij de verzekerde en schriftelijk bij de *verzekeraar* is aangemeld; en
2. de *aanspraak* respectievelijk de *omstandigheid* voor de ingangsdatum van de verzekering bij de *verzekeringnemer* of de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was of redelijkerwijs had kunnen zijn.

Indien een *omstandigheid* tijdens de *geldigheidsduur* van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de *verzekeraar* is aangemeld, zal de *aanspraak* die daaruit (ongeacht op welk tijdstip) voortvloeit, geacht worden te zijn ingesteld op de datum van melding van deze *omstandigheid*.

B. de aansprakelijkheid voortvloeiende uit de Flora- en Faunawet.

C. de aansprakelijkheid voor *schade* voortvloeiende uit een ricochetschot, zowel tijdens de jacht als tijdens schietwedstrijden en schietoefeningen.

D. de aansprakelijkheid voor *schade* voortvloeiende uit het zich bevinden op en het schieten op schietbanen en/of schietterreinen, voorzover dit in verband staat met de verzekerde hoedanigheid van verzekerde in de ruimste zin van het woord.

D. de aansprakelijkheid voor *schade* veroorzaakt als eigenaar, gebruiker van en toezichthouder op één of meer honden gedurende voorbereidingen voor en tijdens de jacht (het moment, dat men op de betreffende jachtdag het woonhuis verlaat totdat men daar is teruggekeerd), gedurende de uitvoering van werkzaamheden als jachtopzichter, alsmede bij het oefenen met, africhten van jachthonden en het deelnemen aan wedstrijden voor jachthonden.

14 Aansprakelijkheid geleend/gehuurd

In aanvulling op de begripsomschrijvingen, zoals omschreven in de algemene voorwaarden worden in dit onderdeel mede als verzekerde aangemerkt:

- A. de ondergeschikten, huisgenoten en familieleden van *verzekerde* met betrekking tot werkzaamheden die zij voor *verzekerde* in diens verzekerde hoedanigheid verrichten alsmede andere personen, niet zelfstandig een beroep of bedrijf uitoefenende voorzover de *verzekerde* daarvoor aansprakelijk is;
- B. degenen die bij het verrichten van werkzaamheden, waarvoor geen passende beloning in geld, in zaken, producten, of in het verrichten van een tegenprestatie wordt gegeven, ten behoeve van het in de polis genoemde bedrijf van de *verzekeringnemer schade* aan anderen dan de *verzekerden* veroorzaken.

Verzekerd is: de aansprakelijkheid van *verzekerde* voor *schade* aan tractoren, landbouwmachines en landbouwwerktuigen, die maximaal voor een periode van drie maanden aaneengesloten deel uit maken van de *landbouwproductie* van de *verzekerde* en die worden geleend of gehuurd en op het moment van het ontstaan van de schade bij de *landbouwproductie* van de *verzekerde* werden gebruikt mits:

1. de *aanspraak* terzake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerde is ingesteld tijdens de *geldigheidsduur* van de verzekering en tevens tijdens deze *geldigheidsduur* schriftelijk bij de *verzekeraar* is aangemeld of de *aanspraak* voortvloeit uit een *omstandigheid*, die tijdens de *geldigheidsduur* van de verzekering voor de eerste maal bekend is geworden bij de *verzekerde* en schriftelijk bij de *verzekeraar* is aangemeld; en

2. de *aanspraak* respectievelijk de *omstandigheid* voor de ingangsdatum van de verzekering bij de *verzekeringnemer* of de aansprakelijk gestelde *verzekerde* niet bekend was of redelijkerwijs had kunnen zijn. Indien een *omstandigheid* tijdens de *geldigheidsduur* van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de *verzekeraar* is aangemeld, zal de *aanspraak* die daaruit (ongeacht op welk tijdstip) voortvloeit, geacht worden te zijn ingesteld op de datum van melding van deze *omstandigheid*.

Niet verzekerd is:

- A. de aansprakelijkheid voor *schade* aan tractoren, landbouwmachines en landbouwwerktuigen die eigendom zijn van *verzekerde*, diens echtgeno(o)t(e)/samenwonende partner of het bedrijf dat genoemde personen geheel of gedeeltelijk in bezit hebben;
- B. de aansprakelijkheid voor *schade* aan tractoren, landbouwmachines en landbouwwerktuigen indien sprake is van machine- of bedrijfsgemeenschap;
- C. aansprakelijkheid voor *schade* die wordt veroorzaakt door reeds bestaande gebreken of slijtage;
- D. de aansprakelijkheid voor *schade* die is ontstaan in verband met nieuwbouw, ver- of aanbouw, reparaties of onderhoud van *gebouwen*, installaties, inventaris en machines;
- E. de aansprakelijkheid voor *schade* aan auto's, motorfietsen, scooters en bromfietsen.

15 Ongevallen gezin

In afwijking van het gestelde in de begripsomschrijvingen wordt in dit onderdeel als ongeval aangemerkt:

Een plotseling, onverwacht van buiten inwerkend geweld op het lichaam van de verzekerde, waaruit rechtstreeks een medisch vast te stellen lichamelijk letsel is ontstaan.

Onder ongeval wordt mede verstaan:

- 1. Acute vergiftiging tengevolge van het plotseling en ongewild binnen krijgen van gassen, dampen, vloeibare of vaste stoffen, anders dan vergiftiging door gebruik van geneesmiddelen en anders dan het binnen krijgen van allergenen;
- 2. Besmetting door ziektekiemen of een allergische reactie, indien deze besmetting of reactie een rechtstreeks gevolg is van een onvrijwillige val in het water of in enige andere stof, dan wel het gevolg is van het zich daarin begeven bij een poging tot redding van mens, dier of zaken;
- 3. Het ongewild en plotseling binnenkrijgen van stoffen of voorwerpen in het spijsverteringskanaal, de luchtwegen, de ogen of de gehoororganen, waardoor inwendig letsel ontstaat, met uitzondering van het binnendringen van ziektekiemen of allergenen;
- 4. Verstuiking, ontwrichting en scheuring van spier- en bandweefsel, mits deze letsels plotseling zijn ontstaan en hun aard en plaats geneeskundig zijn vast te stellen;
- 5. Verstikking, verdrinking, bevriezing, zonnesteek en hitteberoerte;
- 6. Uitputting, verhongering, verdorsting en zonnebrand als gevolg van onvoorziene omstandigheden;
- 7. Wondinfectie of bloedvergiftiging door het binnendringen van ziektekiemen in een door een gedekt ongeval ontstaan letsel;
- 8. Complicaties of verergering van het ongevalletsel als rechtstreeks gevolg van eerste hulpverlening of van de door het ongeval noodzakelijk geworden geneeskundige behandeling.

15.1 Overlijden

Verzekerd is:

Het recht op uitkering in geval van het overlijden van de verzekerde als rechtstreeks en uitsluitend gevolg van een ongeval.

Een mogelijke uitkering wegens *blijvende invaliditeit* terzake van hetzelfde ongeval wordt in mindering gebracht op de voor overlijden verschuldigde uitkering. Terugvordering van een reeds verrichte uitkering zal niet plaatsvinden.

15.2 Blijvende invaliditeit

Verzekerd is:

Het recht op uitkering in geval van *blijvende invaliditeit* van de verzekerde als rechtstreeks en uitsluitend gevolg van een ongeval.

Mocht de verzekerde vóór de vaststelling van de *blijvende invaliditeit* zijn overleden anders dan door het ongeval, dan blijft recht op uitkering bestaan.

De hoogte van de uitkering wordt bepaald door de op grond van medische rapporten verwachte definitieve graad van invaliditeit, indien de verzekerde niet zou zijn overleden.

15.3 Tandheelkundige hulp

In aanvulling op de dekking ongevallen geldt voor deze dekking het volgende:

- Vergoeding van de in verband met de gevolgen van het ongeval noodzakelijke kosten van tandheelkundige hulp uitsluitend voor de *verzekerde* tot maximaal € 200,00 per element en per ongeval en kosten, die niet elders kunnen worden geclaimd.

Onder kosten van tandheelkundige behandeling wordt verstaan de honoraria van tandarts, tandartsspecialist en/of orthodontist, de kosten van behandeling, van voorgeschreven geneesmiddelen en van prothesen.

16 Ongevallen medewerkers

In afwijking van het gestelde in de begripsomschrijvingen wordt in dit onderdeel als ongeval aangemerkt: een plotseling, onverwacht van buiten inwerkend geweld op het lichaam van de verzekerde, waaruit rechtstreeks een medisch vast te stellen lichamelijk letsel is ontstaan.

Onder ongeval wordt mede verstaan:

1. Acute vergiftiging tengevolge van het plotseling en ongewild binnen krijgen van gassen, dampen, vloeibare of vaste stoffen, anders dan vergiftiging door gebruik van geneesmiddelen en anders dan het binnen krijgen van allergenen;
2. Besmetting door ziektekiemen of een allergische reactie, indien deze besmetting of reactie een rechtstreeks gevolg is van een onvrijwillige val in het water of in enige andere stof, dan wel het gevolg is van het zich daarin begeven bij een poging tot redding van mens, dier of zaken;
3. Het ongewild en plotseling binnenkrijgen van stoffen of voorwerpen in het spijsverteringskanaal, de luchtwegen, de ogen of de gehoororganen, waardoor inwendig letsel ontstaat, met uitzondering van het binnendringen van ziektekiemen of allergenen;
4. Verstuiking, ontwrichting en scheuring van spier- en bandweefsel, mits deze letsels plotseling zijn ontstaan en hun aard en plaats geneeskundig zijn vast te stellen;
5. Verstikking, verdrinking, bevrozing, zonnesteek en hitteberoerte;
6. Uitputting, verhongering, verdorping en zonnebrand als gevolg van onvoorziene omstandigheden;
7. Wondinfectie of bloedvergiftiging door het binnendringen van ziektekiemen in een door een gedekt ongeval ontstaan letsel;
8. Complicaties of verergering van het ongevalletsel als rechtstreeks gevolg van eerste hulpverlening of van de door het ongeval noodzakelijk geworden geneeskundige behandeling.

16.1 Overlijden

Verzekerd is:

het recht op uitkering in geval van het overlijden van de verzekerde als rechtstreeks en uitsluitend gevolg van een ongeval.

Een mogelijke uitkering wegens *blijvende invaliditeit* terzake van hetzelfde ongeval wordt in mindering gebracht op de voor overlijden verschuldigde uitkering. Terugvordering van een reeds verrichte uitkering zal niet plaatsvinden.

16.2 Blijvende invaliditeit

Verzekerd is:

het recht op uitkering in geval van *blijvende invaliditeit* van de verzekerde als rechtstreeks en uitsluitend gevolg van een ongeval.

Mocht de verzekerde vóór de vaststelling van de *blijvende invaliditeit* zijn overleden anders dan door het ongeval, dan blijft recht op uitkering bestaan.

De hoogte van de uitkering wordt bepaald door de op grond van medische rapporten verwachte definitieve graad van invaliditeit, indien de verzekerde niet zou zijn overleden.

17 Doorlopende Reis

In aanvulling op het gestelde in de algemene voorwaarden gelden voor dit onderdeel de volgende aanvullende begripsomschrijvingen

Bagage

Alle zaken van *verzekerde* die zijn meegenomen, vooruit gezonden of tijdens de reis aangeschaft, geleend of gehuurd, echter met uitzondering van gebitsprothesen, handelsgoederen, monstercollecties, kostbaarheden en zaken in logiesverblijven. Onder bagage wordt begrepen paspoorten, visa, identiteitsbewijzen, toeristenkaarten, rijbewijzen, kentekenbewijzen, kentekenplaten, reisbiljetten, carnets en groene kaarten.

Kostbaarheden

Sieraden, echte parels, edelgesteenten, horloges, voorwerpen van goud, platina of zilver, bont, foto- en filmapparatuur, (personal) computers met inbegrip van de randapparatuur, de software en geluid-, beeld- of informatiedragers, schilderijen en andere kunstvoorwerpen.

Zaken in logiesverblijven

Alle zaken die geen eigendom zijn van de *verzekerde* en waarover deze kan beschikken op grond van door hem gehuurde of gebruikte logiesverblijven.

Geneeskundige kosten

Honoraria van artsen, op medisch voorschrift gemaakte kosten van apotheker, ziekenhuisverpleging, operatie, röntgenfoto's, bestraling en fysiotherapie en kosten van medisch noodzakelijk vervoer naar en van artsen en ziekenhuizen.

Onvoorziene kosten

Alle noodzakelijke extra kosten als nader genoemd in 18.1.6 die *verzekerde* voor zich zelf moet maken wegens een onvoorziene buitengewone omstandigheid, die is in- of opgetreden tijdens de dekkingperiode, doch met uitzondering van geneeskundige kosten.

Dekkingperiode

De dekking bestaat tijdens alle reizen van *verzekerde* die tenminste twee en maximaal negentig aaneengesloten dagen duren.

17.1 Omschrijving van de dekking

De verzekering biedt dekking voor verzekerde gebeurtenissen die zich tijdens de reis of het verblijf voordoen.

Deze verzekering verleent dekking in de gehele wereld. Ongeacht het hiervoor bepaalde is de verzekering binnen Nederland slechts van kracht voor zover de gebeurtenis plaats vindt:

- terwijl de *verzekerde* vanaf zijn woonplaats rechtstreeks op weg was naar een bestemming buiten Nederland, of vanuit het buitenland rechtstreeks op weg was naar zijn woonplaats;
- tijdens een vooraf geboekte vakantie reis van tenminste twee aaneengesloten dagen. Het originele boekingsformulier moet op verzoek van de *verzekeraar* worden overlegd;

- c. tijdens een voorgenomen verblijf op een pleziervaartuig, in een (sta)caravan of vakantiewoning. Onder een voorgenomen verblijf wordt in dit verband tevens verstaan de reis vanaf de woonplaats naar het pleziervaartuig, de (sta)caravan of het vakantiehuis en terug.

17.1.1 Vergoedingen

De *verzekeraar* vergoedt de schade als gevolg van elke gebeurtenis die niet krachtens de algemene voorwaarden of krachtens het onder 17.1.2 bepaalde is uitgesloten, zulks met inachtneming van het volgende:

- a. voor bagage wordt per gebeurtenis maximaal € 2.500,00 vergoed;
- b. voor kostbaarheden wordt per gebeurtenis maximaal € 500,00 vergoed;
- c. voor bagage en kostbaarheden wordt voor alle *verzekerden* tezamen per gebeurtenis ten hoogste twee maal het bedrag vergoed als vermeld onder a. en b.;
- d. voor contant geld wordt per gebeurtenis maximaal € 1.250,00- vergoed;
- e. voor zaken in logiesverblijven wordt per gebeurtenis maximaal € 500,00 vergoed;
- f. voor schade aan opvouwbare en opblaasbare boten alsmede zeilplanken wordt per gebeurtenis maximaal € 150,00 vergoed;
- g. voor schade aan fietsen, invalide- en kinderwagens wordt per gebeurtenis maximaal € 250,00 vergoed;
- h. de kosten van vooruitbetaalde, maar nog niet of nog niet ten volle gebruikte ski-passen en skiliftkaarten worden naar rato van het niet verbruikte deel tot het totaal vergoed, indien de *verzekerde* door ziekte of ongeval op medische indicatie niet meer mag skiën.

Indien de schade aan bagage of kostbaarheden tevens is gedekt onder een of meer andere onderdelen van deze verzekering, zal schadevergoeding plaats vinden uit hoofde van dat dekkingsonderdeel, welke voor de *verzekerde* de hoogste schadevergoeding genereert. Schadevergoeding uit hoofde van meer dekkingsonderdelen zal niet plaats vinden.

17.1.2 Uitsluitingen

Niet gedekt is schade:

- a. door diefstal of vermissing van kostbaarheden, indien deze zonder direct toezicht zijn achtergelaten, tenzij deze deugdelijk waren opgeborgen:
 - in een afgesloten bagageruimte van een vervoermiddel, zodanig dat zij volledig aan het oog zijn onttrokken;
 - in enig andere deugdelijk afgesloten ruimte, niet zijnde een vervoermiddel;
- b. bestaande uit geheel of gedeeltelijk verlies van waardepapieren, postzegel- en muntenverzamelingen;
- c. aan dieren;
- d. aan motorrijtuigen, waaronder brom- en snorfietsen, kampeerwagens en (lucht)vaartuigen – anders dan onder 18.1.1.f omschreven – en de hierbij behorende accessoires, onderdelen en toebehoren. Deze uitsluiting geldt niet voor gereedschappen, reserve-onderdelen, sneeuwkettingen en autogeluidsapparatuur met accu-aansluiting van motorrijtuigen. Op dit dekkingsonderdeel is het bepaalde onder 18.1.1.c niet van toepassing;
- e. aan ski's indien de schade is ontstaan tijdens deelname aan of voorbereiding van ski- en langlaufwedstrijden;
- f. die bestaat uit beschadiging van lampen en video en geluidskoppen van audiovisuele apparatuur;
- g. die bestaat uit cosmetische beschadiging, zoals krassen, deuken, schrammen, vlekken, lakschade e.d., tenzij de beschadigde zaak niet meer kan worden gebruikt voor het doel waarvoor deze bestemd is;
- h. door slijtage, enig gebrek, eigen bederf, geleidelijk werkende invloeden of ongedierte.
- i. schade die het gevolg is van een activiteit die een meer dan normaal risico met zich meebrengt. Hiervan is in ieder sprake in geval van:
 - Deelname aan, of training voor, wedstrijden waarin het snelheidselement overheerst: het gaat om wedstrijden met motorrijtuigen, motorrijwielen, motorboten en (brom)fietsen;
 - Beoefenen van luchtsporten zonder brevet, zoals sportvliegen, delta vliegen, parachutespringen en soortgelijke sporten;
 - Bungee-jumping, white water rafting, diepzee- en sportduiken vanaf een diepte van 40 meter of dieper;
 - Rugby en ijshockey;
 - Jagen op groot wild;
 - Alle vecht- en zelfverdedigingssporten;
 - Deelname aan wedstrijden in de paardensport;

- Bergtochten over gletsjers;
- Klettern, ski-alpinisme, skispringen, ski-bob, skizeilen, bobsleeën, rodelen, skeleton en andere gevaarlijke ski- en wintersporten.

Niet alle activiteiten die een meer dan normaal risico met zich meebrengen zijn genoemd. Indien er schade ontstaat door een activiteit welke niet genoemd is en die naar onze mening wel een meer dan normaal risico met zich meebrengt bent u hiervoor niet verzekerd.

17.1.3 Omvang van de schade

De verzekeraar vergoedt:

- voor zaken die op het moment van de schade aantoonbaar door middel van overlegging van de originele aankoopnota's nog geen 12 maanden oud zijn de nieuwwaarde. Hieronder wordt verstaan het bedrag benodigd voor het verkrijgen van nieuwe zaken van dezelfde soort en kwaliteit.
- voor zaken die tenminste 12 maanden oud zijn dan wel de ouderdom niet kan worden aangetoond door overlegging van de originele aankoopnota's de nieuwwaarde als onder a omschreven, onder aftrek van een veronderstelde verbetering nieuw voor oud;
- de herstellkosten vermeerderd met een eventuele waardevermindering, indien de schade kan worden hersteld. De schadevergoeding zal echter niet meer bedragen dan indien de schade zou zijn vastgesteld conform het onder a. en b. bepaalde.
- Ter zake van schade aan bagage geldt een eigen risico van € 50,00 per persoon per reis.

17.1.4 Logiesverblijven en daarin aanwezige zaken

De verzekeraar vergoedt de schade mits deze meer bedraagt dan € 50,00 en *verzekerde* hiervoor aansprakelijk is:

- aan het logiesverblijf, mits dit logiesverblijf geen eigendom is van één der *verzekerden*;
- aan de in het logiesverblijf aanwezige zaken welke niet toebehoren aan de *verzekerden*, die de *verzekerde* huurt en gebruikt voor het doel waarvoor deze bestemd zijn;
- die het gevolg is van het verloren gaan van de sleutel van een tijdens de reis gehuurd kluisje.

17.1.5 Geneeskundige kosten

De verzekering tegen geneeskundige kosten is uitsluitend van kracht indien in Nederland een doorlopende verzekering voor ziektekosten van kracht is. De *verzekeraar* vergoedt:

- de kosten van geneeskundige behandeling van een *verzekerde*, voor zover gemaakt buiten Nederland, gedurende ten hoogste 12 maanden te rekenen vanaf de begindatum van de behandeling, mits deze is begonnen tijdens de dekkingsperiode;
- de in het buitenland gemaakte kosten van spoedeisende tandheelkundige behandeling tot ten hoogste € 250,00 per verzekeringsjaar;
- de kosten van op voorschrift van een specialist aangeschafte of vervangende kunstledematen, kunstogen en beugels, die binnen twaalf maanden na de schadeveroorzakende gebeurtenis zijn aangeschaft.

Niet verzekerd zijn:

- de kosten die verband houden met een geneeskundige behandeling die aanleiding vormde tot de reis; b. de kosten van tandtechnische behandeling;
- de kosten van geneeskundige behandeling terzake waarvan eveneens aanspraak op vergoeding krachtens enige andere verzekering of wettelijke voorziening zou hebben bestaan, indien deze verzekering niet bestond;
- de kosten van geneeskundige of tandheelkundige behandeling in Nederland.

De *verzekeraar* vergoedt voor in het buitenland gemaakte kosten de werkelijk gemaakte kosten mits de behandeling is aangevangen tijdens de looptijd van deze verzekering en gedurende maximaal 12 maanden na het begin van de behandeling.

17.1.6 Onvoorziene kosten

De *verzekeraar* vergoedt de in dit onderdeel 18.1.6 genoemde onvoorziene kosten, met dien verstande dat:

- op de kosten van levensonderhoud 10% in mindering wordt gebracht wegens besparingen;
- voor gebruikmaking van de auto waarmee de reis is aangevangen per kilometer € 0,25 wordt vergoed.

Bij ziekte of ongeval van een verzekerde in het buitenland

- a. de extra verblijfkosten die een *verzekerde* moet maken, wegens noodzakelijk langer verblijf in zijn vakantie onderkomen of vervangend onderkomen, zulks tot maximaal € 50,00 per dag;
- b. de extra reiskosten om de woonplaats vanuit het buitenland te bereiken, indien de terugreis in redelijkheid en op medisch advies niet op de oorspronkelijk geplande wijze of op het oorspronkelijk geplande tijdstip kan plaats vinden;
- c. indien *verzekerde* alleen reizend is:
 - de kosten van vervoer op basis van de laagste klasse van openbaar vervoer voor de overkomst en terugreis en
 - de kosten van levensonderhoud en verblijf in een hotel tot ten hoogste € 50,00 per dag voor één persoon ter verpleging en bijstand van de alleen reizende *verzekerde*;
- d. de kosten van medisch noodzakelijke repatriëring per ambulance(vliegtuig) voor verdere behandeling naar een ziekenhuis in Nederland, alsmede het vervoer van ziekenhuis naar ziekenhuis en daarvoor noodzakelijke medische begeleiding.

De medische noodzaak tot het vervoer wordt in overleg tussen de behandelend geneesheer in het buitenland en onze medisch adviseur vastgesteld. De repatriëring moet het redden van het leven of het verminderen van invaliditeit beogen.
- e. de kosten van opsporings- en reddingsacties.

Bij overlijden van een verzekerde in het buitenland

- a. de kosten van vervoer van het stoffelijk overschot naar de woonplaats;
- b. de kosten van het verkrijgen van de voor het vervoer noodzakelijke documenten;
- c. de kosten van de binnenkist.

Indien de begrafenis of crematie in het buitenland plaats vindt wordt tevens vergoed:
- d. de kosten van de begrafenis of crematie tot maximaal € 3.500,00;
- e. de kosten van overkomst en terugreis van familieleden in de eerste en tweede graad op basis van de laagste klasse van het openbaar vervoer;
- f. de verblijfkosten van de onder e. genoemden gedurende maximaal drie dagen tot maximaal € 50,00 per dag.

Vervangend vervoer

Indien het oorspronkelijk middel van vervoer onbruikbaar is geworden en niet binnen 2 werkdagen kan worden gerepareerd zijn gedekt de kosten van het huren van een gelijkwaardig(e) motorrijtuig of toer- /vouwcaravan tot ten hoogste € 1.250,00 per verzekeringsjaar voor alle *verzekerden* tezamen. Deze dekking geldt uitsluitend indien bij het begin van de reis redelijkerwijs niet was te voorzien dat het motorrijtuig of de toer-/vouwcaravan zou (kunnen) uitvallen.

Kosten van repatriëring van het middel van vervoer en de bagage.

De kosten van repatriëring vanuit het buitenland van het motorrijtuig, de toer-/vouwcaravan en de bagage indien het oorspronkelijke middel van vervoer onbruikbaar is geworden tot maximaal € 1.250,00 per verzekeringsjaar voor alle *verzekerden* gezamenlijk.

Vervangend vakantieverblijf

De kosten van het huren van een vervangend vakantieverblijf indien het door *verzekerde* geboekte vakantieverblijf door een van buiten komende oorzaak onbruikbaar c.q. onbewoonbaar is geworden tot maximaal € 1.250,00 per verzekeringsjaar voor alle *verzekerden* gezamenlijk.

Vervangende ski's

De kosten van het huren van vervangende ski's indien de op reis meegenomen ski's door breuk of diefstal niet (meer) kunnen worden gebruikt.

Extra reiskosten

- a. de extra reiskosten om de woonplaats vanuit het buitenland te bereiken indien de terugreis in redelijkheid niet op de oorspronkelijk geplande wijze of op het oorspronkelijk geplande tijdstip kan plaats vinden wegens een onvoorziene gebeurtenis;

- b. de terugreiskosten naar de oorspronkelijke vakantiebestemming in het buitenland, indien deze terugreis wordt gemaakt binnen 21 dagen na terugkeer in Nederland en ter voortzetting van de tengevolge van een verzekerde gebeurtenis afgebroken reis.

Overige extra kosten

De telefoon-, fax- en emailkosten tot maximaal € 125,00 per verzekeringsjaar.

Niet verzekerd zijn:

- a. de kosten van onderdelen en van reparatie van motorrijtuigen en toer-/vouwcaravans;
- b. de onvoorziene kosten indien de noodzaak tot het maken van deze kosten voortvloeit uit of verband houdt met het door *verzekerde* plegen van een misdrijf of het deelnemen aan een kaping of andere terreurdaden, dan wel het willens en wetens bijwonen van ernstige verstoringen van de openbare orde. Onder "plegen van" wordt tevens verstaan de voorbereiding tot en deelnemen aan zodanige activiteiten;
- c. de onvoorziene kosten ter zake van gebeurtenissen die krachtens de algemene voorwaarden zijn uitgesloten.

17.2 Annuleringskosten

17.2.1 Geldigheidsduur

De geldigheidsduur voor de annuleringskostendekking begint op de boekingsdatum van de reis of arrangement en eindigt bij de terugkeer van de *verzekerden* in hun woning.

17.2.2 Dekking

- a. De dekking voor annuleringskosten bedraagt maximaal € 5.000,00 per reis of arrangement voor alle *verzekerden* tezamen.
- b. Recht op vergoeding van annuleringskosten of afbrekingsvergoeding bestaat indien een reis of arrangement wordt geannuleerd of voortijdig wordt afgebroken als gevolg van:
 - 1. Overlijden, ernstige ziekte of ernstig ongevalletsel dat een tot de *verzekerden* behorende reisgenoot is overkomen;
 - 2. Overlijden, ernstige ziekte of ernstig ongevalletsel dat een andere dan een tot de *verzekerden* behorende reisgenoot is overkomen, mits die reisgenoot behoort tot maximaal vier, niet tot één gezin behorende meereizende personen, of tot één van maximaal drie samen reizende gezinnen;
 - 3. Overlijden, ernstige ziekte of ernstig ongevalletsel dat een familielid (in de eerste of tweede graad) van een meereizende *verzekerde* is overkomen;
 - 4. Het op medisch advies niet kunnen ondergaan van een vaccinatie die verplicht is voor het verblijf in een tot de reisbestemming behorend land, mits het hierbij gaat om een tot de *verzekerden* behorende reisgenoot;
 - 5. Een zodanig beschadiging van het vakantieverblijf, dat de voorgenomen huisvesting aldaar, of tijdelijk elders in de directe omgeving en onder vergelijkbare omstandigheden, niet mogelijk is;
 - 6. Een dusdanig ernstige beschadiging van eigendommen van een meereizende *verzekerde* of een dusdanige, door een ernstige zaakschade ontstane noodtoestand bij het bedrijf waar die *verzekerde* werkzaam is, dat diens aanwezigheid in Nederland dringend is gewenst;
 - 7. Het onverwacht ter beschikking krijgen van een huurwoning in de periode ingaande 30 dagen voor aanvang van de reis tot de laatste dag daarvan, mits het gaat om een huurwoning van een meereizende *verzekerde*;
 - 8. Het ontstaan van onvrijwillige werkloosheid van een meereizende *verzekerde*, tengevolge van een gehele of gedeeltelijke sluiting van het bedrijf waar de *verzekerde* werkzaam is;
 - 9. Het uitvallen van het eigen, voor de reis te gebruiken motorrijtuig - mits niet ouder dan 8 jaar en vóór het uitvallen in redelijk staat van onderhoud verkerend - van een meereizende *verzekerde*, indien dit op een zodanig tijdstip gebeurt dat redelijkerwijs geen reparatie mogelijk is en evenmin een vervangende voorziening geregeld kan worden om de reis op het voorgenomen tijdstip aan te vangen dan wel - indien de uitval plaats heeft tijdens de reis- de reis niet binnen 3 x 24 uur via een (nood-)reparatie of andere voorziening kan worden voortgezet;
 - 10. Het onverwacht niet verkrijgen van een noodzakelijk visum dan wel een onverwachte intrekking daarvan door de daartoe bevoegde autoriteiten;
 - 11. Uitval van de door de *verzekerde*, voor de duur van de reis aangestelde zaakwaarnemer, mits diens uitval het gevolg is van:
 - Zijn overlijden of een hem plotseling overkomen ernstige ziekte of ongevalletsel;

- Overlijden, ernstige ziekte/ongevallletsel dat een familielid (in de eerste of tweede graad) van de zaakwaarnemer is overkomen
- c. In geval van annulering of afbreking door een *verzekerde* die samen reist met één of meer andere *verzekerden*, worden de annuleringskosten of de afbrekingsvergoeding voor alle *verzekerden* vergoed.
- d. In geval van reisvertraging vanwege vervoerstechnische redenen van bus, boot, trein of vliegtuig naar de vakantiebestemming, waardoor *verzekerden* later dan het geplande tijdstip aankomen, wordt onder aftrek van door hen uit anderen hoofde ontvangen restitutie, een vergoeding verleend voor niet genoten vakantiedagen en wel ingeval van vertraging van 8 tot 20 uur: één dag; van 20 tot 32 uur: twee dagen en van 32 uur of langer: drie dagen, mits de reis of het arrangement langer duurt dan drie dagen.
- e. *Verplichtingen van de verzekerden*
De *verzekerden* zijn verplicht onmiddellijk, doch uiterlijk binnen 3 x 24 uur na het ontstaan van de onvoorziene bijzondere omstandigheden die aanleiding zijn tot het annuleren van de reis of het arrangement daarvan mededeling aan de *verzekeraar* te doen.
Indien aanspraak op vergoeding van annuleringskosten of afbrekingsvergoeding wordt gemaakt zijn de *verzekerden* verplicht op verzoek van de *verzekeraar* een bewijsstuk te overleggen ten bewijze van het feit dat zich zodanige bijzondere onvoorziene omstandigheden hebben voorgedaan.